

BUDSJETT 2017

Økonomiplan 2017-2020

Hemnes kommune
Skaperglede mellom smul sjø og evig snø

Kapittel 1 Vedtak

(1) Budsjett 2017, Økonomiplan 2017-2020

Budsjett 2017 og økonomiplan 2017-2020 vedtas med de driftsrammer, utgifter og inntekter som framgår av tabellene i kapittel 4, samt investeringsbudsjett kapittel 5.

(2) Lån til investeringer

Lån til investeringer kr 34 715 000.

Tekst	2016	2017
a. Vann	Kr 6 950 000	Kr 3 050 000
b. Avløp	Kr 16 600 000	Kr 12 475 000
c. Uspesifiserte lån	Kr 17 256 000	Kr 19 190 000

(3) Delegert myndighet og fullmakt

Delegert myndighet er fastsatt i delegeringsreglementet og finansreglementet.

(4) Betalingssatser for kommunale barnehager

Betalingssatser for kommunale barnehager skal være maksimalpris (*)

Tekst	2016	2017
a. Opphold 5 dager pr uke	Kr 2 655	Kr 2 655
b. Opphold 4 dager pr uke	Kr 2 124	Kr 2 124
c. Opphold 3 dager pr uke	Kr 1 593	Kr 1 593
d. Opphold 2 dager pr uke	Kr 1 062	Kr 1 062
e. Opphold ekstradag (ingen søskenmod)	Kr 180	Kr 180
f. Søskenmoderasjon 50 % fra 2. barn og 75 % fra 3. barn		
g. Det beregnes 11 betalingsmåneder der juli er betalingsfri måned		
h. For sen henting i barnehage – gebyr pr påbegynt kvarter kr 110		

(*) Satsen fastsettes i statsbudsjett i desember. Beløpene vil bli lagt inn straks de er kjent.

(5) Driftsstøtte til private barnehager

I 2017 avsettes kr 1 915 000 til kommunal drift og støtte private barnehager.

(6) Betalingssatser for skolefritidsordningen

Hemnes kommunestyre vedtar følgende priser og tilbudsstruktur for SFO ordningen (2,1%):

Plass	Sats pr måned 2016	Sats pr måned 2017	Tid
Helplass	Kr 2 450	Kr 2 500	(07:00-16:30)
Halvplass	Kr 1 270	Kr 1 300	(inntil 12,5 timer pr uke)
Tilleggplass	Kr 2 450	Kr 2 500	
Dagplass	Kr 370	Kr 375	(07:00-16:30) (*)
For sen henting i SFO – gebyr pr påbegynt kvarter kr 110			

(*) enkeltdager, ferie og fridager forutsatt at minimum 3 elever ønsker dagplass

(7) Betalingssatser for Kulturtjenesten

Uendret i 2017

Billetter folkebad	2016	2017
a. Voksne	Kr 50	Kr 50
b. Barn	Kr 20	Kr 20
c. Familie	Kr 100	Kr 100

Egenandel musikkskolen økes med 2,1 % avrundet opp:

Musikkskolen	2016	2017
a. Voksne	Kr 4 725	Kr 4 825
b. Barn	Kr 2 155	Kr 2 200
c. Søskenmoderasjon	50 %	50 %
d. Instrument	Kr 750	Kr 765
e. Korps pr medlem	Kr 1 150	Kr 1 175
f. Gruppeundervisning	Kr 1 615	Kr 1 650

All leie til organisert kultur og idrettsaktivitet for barn og ungdom opp til 20 år i regi av lag, kulturgrupperinger og foreninger er gratis. Dette gjelder også avvikling av terminfestede kamper og turneringer. Bruk av lokaler til politisk møtevirksomhet er gratis.

Ved utleie til personer, lag og foreninger som ikke er tilhørende i Hemnes kommune, dobles utleiesatsene. Det betales for alle aldersgrupper.

Det kan – for spesielle arrangementer og bruk – bestemmes andre satser.

Det kan nektes utleie hvis dette ikke er forenlig med kommunens egen bruk av lokalene, eller hvis utleien vurderes risikofull for bygningen, inventar og utstyr. Uenighet mellom utleier og leietaker kan ankes inn for OKU.

Evt. utleie av ungdomsklubbens lokaler administreres av klubbene selv etter retningslinjer godkjent av OKU.

Korgen samfunnshus

Husleien Korgen samfunnshus økes med 2,1 % fra 01.01.2017:

Sted	2016	2017
a. Storsal inkl. kjøkken pr dag	Kr 1 520	Kr 1 552
b. Korgen samfunnshus storsal inkl. kjøkken, fra fredag til søndag	Kr 2 000	Kr 2 042
c. Hall, kjøkken, lillesal pr dag	Kr 1 050	Kr 1 072
d. Hall, kjøkken, lillesal, fra fredag - søndag	Kr 1 500	Kr 1 532

Husleie Bleikvassli skole økes med 2,1 % til følgende satser fra 01.01.2017:

Sted	2016	2017
a. Samfunnsal m/kjøkken pr dag	Kr 1 520	Kr 1 552
b. Samfunnsal m/kjøkken, fra fredag - søndag	Kr 2 000	Kr 2 042
c. Samfunnsal m/kjøkken off.fest	Kr 2 900	Kr 2 961

Husleie Hemnes sentralskole økes med 2,1 % til følgende satser fra 01.01.2017

Sted	2016	2017
a. Aulaen pr dag	Kr 1 520	Kr 1 552
b. Kjøkken og miljørom pr dag	Kr 1 050	Kr 1 072

Husleie skoler, rådhus, basseng ol. økes med 2,1 % fra og med 01.01.2017:

Sted	2016	2017
a. Møterom, klasserom, grupperom scene etc. pr gang	Kr 127	Kr 130
b. Gymsal m/garderober til trening pr time	Kr 116	Kr 118
c. Svømmebasseng m/garderober pr time	Kr 321	Kr 328
d. Kommunale kantiner pr. dag	Kr 1 050	Kr 1 072
c. Kommunale kantiner fra fredag til søndag	Kr 1 200	Kr 1 225
f. Kommunale kantiner pr. time	Kr 50	Kr 51

Husleie idrettshall økes med 2,1 % fra 01.01.2017:

Sted	2016	2017
a. Hall m/garderober pr time	Kr 185	Kr 189
b. Større idrettsarrangement hvor forutsatt fortjeneste pr dag	Kr 4 480	Kr 4 574
c. Kommersielle formål, messer, konserter mv pr dag	Kr 8 095	Kr 8 026
d. Leie av golvplater (leietaker legger ut og tar inn platene) pr gang	Kr 3 112	Kr 3 177

(8) Betalingssatser for pleie og omsorgstjenester

Betalingssatser for pleie og omsorgstjenester økes med 2,1 % fra og med 01.01.2017:

Satsene for «maks per måned for 0-2G» må oppdateres når statsbudsjettet er vedtatt.

Praktisk bistand, betalingssatser pr time:

Grunnlag	Maks pr måned	2016	2017
0-2 G	Kr 190	Kr 89	Kr 91
2-3 G	Kr 1 452	Kr 89	Kr 91
3-4 G	Kr 2 558	Kr 162	Kr 165
4-5 G	Kr 3 519	Kr 208	Kr 212
5 G+	Kr 3 954	Kr 235	Kr 240

Betalingssatser for abonnementsordning for beboere i døgnbemannede bolig pr. måned økes med 2,1 % fra 01.01.2017: **Satsene for «maks per måned for 0 til 2G» må oppdateres når statsbudsjettet er vedtatt.**

Satsen for 0-2 G blir

Grunnlag	2016	2017
0-2 G	Kr 190	Kr 190
2-3 G	Kr 1 422	Kr 1 452
3-4 G	Kr 2 505	Kr 2 558
4-5 G	Kr 3 447	Kr 3 550
5 G+	Kr 3 873	Kr 3 954

Salg av mat

Måltid	2016	2017
a. Frokost/kveldsmat	Kr 45	Kr 46
b. Middag	Kr 89	Kr 91
c. Tillegg for matombringing	Kr 11	Kr 11
D. Matombringing ½ porsjon middag inkl. emballasje	Kr 68	Kr 69

Dagplass

Type	2016	2017
Dagplass	Kr 135	Kr 138

Utleie av trygghetsalarmer

Alternativ	2016	2015
Leie pr måned	Kr 148	Kr 151

Institusjonsopphold

Langtidsopphold 75 % av folketrygdens grunnbeløp og 85 % av inntekter utover folketrygdens grunnbeløp.

Korttidsopphold

Satsene blir oppdatert når statsbudsjettet er vedtatt.

Alternativ	2016	2017
Døgnopphold pr døgn	Kr 150	Kr 150
Døgnopphold/nattopphold pr gang	Kr 80	Kr 80

Prisene er fastsatt i forskrift. Etter 60 døgn betaler pasienten som ved langtidsopphold. Avlastning er gratis.

Husleie pr måned i kommunalt eide boliger som pleie og omsorgstjenesten disponerer økes med inntil 2,1 % (konsumprisindeks) fra 01.01.2017:

Hemnesberget	2016	2017
Myraveien 1A-D	Kr 5 590	Kr 5 707
Myraveien 2B-I	Kr 5 590	Kr 5 707
Myraveien 2 Oms.bolig stor inkl. strøm	Kr 7 910	Kr 8 076
Myraveien 2, Oms.bolig liten inkl. strøm	Kr 6 887	Kr 7 032
Kirkegata 1A-C, 9 enheter	Kr 5 590	Kr 5 707

Finneidfjord	2016	2017
Nordmarkveien 26A-C	Kr 5 590	Kr 5 707

Korgen	2016	2017
Aspmoen 20 A-D	Kr 6 222	Kr 6 353
Aspmoen 44 A-D Eldrebolig inkl. strøm	Kr 7 910	Kr 8 076
Aspmoen 44 Oms.bolig stor inkl. strøm	Kr 7 910	Kr 8 076
Aspmoen 20 oms. Bolig liten inkl. strøm	Kr 4 819	Kr 4 920

Bleikvasslia	2016	2017
Eldrebolig nr 1 A-C	Kr 5 590	Kr 5 707

Bjerka	2016	2017
Nermogata 27 A-C	Kr 5 590	Kr 5 707

(9) Stønadssatser sosialtjenesten

Satsene for 2017

Alternativ	2016	2017
a. Enslige	Kr 5 850	Kr 5 850
b. Ektepar/samboere	Kr 9 750	Kr 9 750
c. Ektepar/samboende – en person i bofelleskap	Kr 4 850	Kr 4 850
d. Barn 0-5 år	Kr 2 250	Kr 2 250
e. Barn 6-10 år	Kr 2 950	Kr 2 950
f. Barn 11-17	Kr 3 800	Kr 3 800

Satsene blir oppdatert når statsbudsjettet er vedtatt.

(10) Skattesatser i Hemnes kommune for 2017

Ved utskriving av forskuddstrekk og forskuddsskatt vedtas følgende satser

Alternativ	Sats
a. Formueskatt	Med høyeste lovlige sats
b. Inntektsskatt for personlige skatteyttere	Med høyeste lovlige sats
c. Inntektsskatt for etterskuddspliktige	Med høyeste lovlige sats
d. Naturressursskatt	Med gjeldende satser

For skatteåret 2017 fatter Hemnes kommunestyret følgende vedtak om eiendomsskatt – jfr. Lov om eigedomsskatt:

A. Virkeområde:

For skatteåret 2017 skal det skrives ut eiendomsskatt på «verk og bruk og anna næringseigedom i heile kommunen», jf. § 3 første ledd, bokstav d.

B. Eiendomsskattesats:

Den alminnelige eiendomsskattesatsen for 2017 er 7 promille, jf. § 11 første ledd.

C. Takstvedtekter:

Takstvedtektene for eiendomsskatt i Hemnes kommune vedtatt i kommunestyret 13. desember 2012 gjeldende f.o.m. 1.1.2013.

D. Terminer:

Skatten skrives ut i 3 terminer à 4 måneder der forfall for første termin er 20. mars, andre termin 20. juli og tredje termin 20. november, jf. § 25 første ledd.

E. Takster:

Takstene fastsatt med virkning for skatteåret 2010 for verker og bruk, og takstene fastsatt med virkning for skatteåret 2011 for øvrige næringseiendommer, skal gjelde frem til kommunestyret fatter vedtak om ny alminnelig taksering eller kontorjustering, jf. § 8 A-4 .

Unntaket er omtaksering ved endringer av betydning på eiendommene, jf. § 8 A-3, pkt 5 og 6.

11. Gebyrregulativ for plan- og bygningssaker etter plan- og bygningslovens § 109

Grunnbeløpet (G), som danner grunnlag for forskrift for kommunale gebyrer for plansak, utslippssak og byggesak økes med 2,1 % fra 1.1.2017

Alternativ	2016	2017
Gebyr plansak, utslippssak og byggesak	Kr 1 290	Kr 1 317

(12) Vanngebyr

Vanngebyrene økes med 5 % fra 01.01.2017:

Alternativ	2016	2017
Abonnementsgebyr vann	Kr 1 442	Kr 1 514
Enhetspris pr m3	Kr 12,51	Kr 13,14
Måleleie tom 39 mm	Kr 263	Kr 276
Måleleie tom 40-150 mm	Kr 455	Kr 478
Måleleie > 150 mm	Kr 507	Kr 532

Alle priser er eks. mva.

(13) Avløpsgebyr

Avløpsgebyrene økes med 2,5 % fra 01.01.2017:

Alternativ	2016	2017
Abonnementsgebyr avløp	Kr 2 387	Kr 2 447
Enhetspris pr m3	Kr 17,40	Kr 18,74

Alle priser er eks. mva.

(14) Feie og tilsynsgebyrer

Feie- og tilsynsgebyrene økes med 14,7 % fra 01.01.2017:

Alternativ	2016	2017
a. Feiegebyr bolig 1 pipe	Kr 530	Kr 607
b. Feiegebyr bolig 2 piper eller flere pr pipe	Kr 256	Kr 293
c. Beksotfjerning pr gang	Kr 852	Kr 977
d. Rengjøring ildsted serviceoppdrag inkl. bil (trykkprøving, feiing av fyrkjel m.v.) pr time	Kr 654	Kr 750

Alle priser eks. mva.

(15) Løypekort skuter

Alternativ	2016	2017
Sesongkort:	Kr 875	Kr 700
Helgekort (fredag - søndag)	Kr 320	Kr 175
Ukekort	Kr 160	Kr 280
Dagskort	Ikke tilbudt	Kr 105

Alle priser eks. mva.

(16) Renovasjon

Gebyrsatsene godkjennes i representantskapsmøtet som avholdes 4. november 2016 i Helgeland avfallsforedling (HAF)

Forslag til gebyrer for 2017:

RENOVASJONGEBYRER PR.ÅR I 2017

VEDLEGG 6

	Rabatt Tillegg	1 Abonnent			Abonnenter som deler dunk		
		Standard	Lite	Stort	Standard	Lite	Stort
Gebyrgrunnlaget		3 246,00	3 246,00	3 246,00	3 246,00	3 246,00	3 246,00
Gebyr inkl. sluttbeh.avgiftavgift		3 246,00	3 246,00	3 246,00	3 246,00	3 246,00	3 246,00
Reduksjon/tillegg av gebyrgrunnlaget							
Reduksjon for liten beholder, (av gebyrgrunnlaget)	-20 %		-849,00			-849,00	
Tillegg for stor beholder (av gebyrgrunnlaget)	30 %			974,00			974,00
Reduksjon for deling (av gebyr inkl.sluttbeh.avgift)	-5 %				-162,40	-162,40	-162,40
Gebyrer uten heimekompostavtale eks. avgifter		3 246,00	2 597,00	4 220,00	3 083,60	2 434,60	4 057,60
Gebyrer u/heimekom, m/ mva og sluttbeh.avg.		4 057,50	3 246,25	5 275,00	3 854,50	3 043,25	5 072,00
Reduksjon for heimekompostavtale, eks mva	-20 %	-849,00	-849,00	-849,00	-849,00	-849,00	-849,00
Gebyrer med heimekompostavtale eks. avgifter		2 597,00	1 948,00	3 571,00	2 434,60	1 785,60	3 408,60
Gebyrer m/heimekom, m/ mva og sluttbeh.avg.		3 246,25	2 435,00	4 463,75	3 043,25	2 232,00	4 260,75

		Eks mva	Inkl mva
Deling av container:	10 % rabatt på standard gebyr:	-325	-406
14-dagers renovasjon med kompostavtale:	Lite abonnement med kompostavtale:	1 948	2 435
Egen papirdunk:		217	271
Dunk tilbake på oppstillingsplass:		371	464
Ekstra stort abonnement	60 % tillegg til standardgebyr	5 194	6 492

Kapittel 2 Mål og rammer

Utgangspunkt: Kommunestyrevedtak. Sak 32/16. Økonomiplan 2017-2020, planrammer.

Innledning.

Kommunestyrets mål og rammer vil sikre en bærekraftig utvikling av Hemnes kommune. På grunn av nye utfordringer beskrevet i dette kap., vurderer ikke rådmannen det som realistisk å kunne nå måltallene f.o.m budsjettåret 2017. Det må derfor legges til rette for nye/ endrede politiske prioriteringer. Driftsnivået må reduseres betydelig i forhold til dagens nivå. Kap. 2.2 viser omstillingsbehovet som er innarbeidet i rådmannens forslag. En gradvis tilpasning av kostnadene til inntektsnivået i løpet av økonomiplanperioden vil la seg kunne gjennomføre på en planmessig og målrettet måte.

Rådmannens forslag er å:

-Redusere ambisjonene som ligger i noen av kommunestyrets mål for budsjettåret 2017, deretter gjennomføre en gradvis økning inntil måltallet er oppfylt siste år av økonomiplanperioden.

-Utarbeide et grunnlagsmateriale som gjør at kommunestyret årlig kan gi tydelige styringssignaler om innretningen på omstillingen (matematisk fordeling? basert på Kostrapport osv?, strukturtiltak?, eiendomsskatt?). De årlige styringssignalene, fastsatt i behandlingen av økonomiplan i juni, legges til grunn for utarbeidelse av kostnadsreducerende tiltak for budsjett og økonomiplan.

-Fortsette pågående omstilling: Uavhengig av andre tiltak vil arbeidet med digitalisering og kontinuerlig forbedring av tjenestene være viktig for å sikre en bærekraftig utvikling. Hemnes kommune er deltaker i et Interreg prosjekt som vil bidra positivt i denne sammenheng. Internt er arbeidet organisert i en styrings og prosjektgruppe, som har som mål å sikre god service til våre brukere, samtidig som arbeidsprosessene gjennomgås og endres for å sikre en mest mulig effektiv drift. Rådmannen har forventning til resultatet av dette arbeidet, men erfaringsmessig tar det en viss tid før effektene av slike prosesser lar seg realisere.

1. Endrede forutsetninger: A. Inntekter. B. kostnader.

1.A.Kraftinntekter. Reduksjon og svingninger.

Konsesjonskraft: Svingninger fra år til år. Fluktusjon i inntekt de 3 siste år:

KONSESJONSKRAFT	R2015	R2016	B2017
Øre/kwh	28,52	20,65	27,40
Mwh	88 900	94 900	101 200
Netto inntekt	15 015 000	6 287 000	12 568 000

Eiendomsskatt kraftanlegg: Denne skatteinntekten ble redusert med over 10,1 mill. kr. i siste oversikt. Rådmannen arbeider nå med å få både innsyn og klarhet i denne saken. Etter å ha mottatt detaljert oversikt fra sentralskattekontoret vil saken bli oversendt til LVK for kvalitetssikring. Foreløpige hovedforklaringer er: Økt grunnrente (1.3%), avskrivning pga. renovering av anlegg og lavere kraftpriser over tid.

Den store nedgangen/endringen kom som en overraskelse på kraft kommunene.

E-SKATT	R2015	R2016	B2017
Eiendomsskatt	58 553	58 494	49 440

*Nærmere om kraftinntekter: Se note 3 og 4.

1.A Inntektssiden generelt. Vedlagt budsjettdokumentene følger en Kostra analyse. Her fremgår det hvilke forutsetninger som legges til grunn for statens tildeling av ressurser til Hemnes kommune. Et eksempel på økonomiske konsekvenser er reduksjonen i antallet elver i grunnskolen fra 2008-2015 (en nedgang på 100 elever).

Legg til grunn utgiftsbehov jf. grønt hefte.

RED INNTEKT	Utgifts utjevning	6-15 år Indeks	Vekt	Andel utgiftsutjevning	Per elev 528	Reduksjon elever	Inntekts tap
	kr 36 660 000	0,9744	0,2674	kr 9 551 930	kr 18 091	100	kr 1 809 078

Kostrarapporten viser at Hemnes kommune har vært i stand til å opprettholde et høyt driftsnivå sammenliknet med andre kommuner. Hovedårsaken er kommunens store kraftinntekter. Nå opplever vi en situasjon med svingende og fallende nivå på disse inntektene.

1.B Kostnadsvekst. I prosjektet «Bærekraftig utvikling» ble det vedtatt en rekke kostnadsreduserende tiltak, f.eks. reduksjon i antall sykehjemsplasser. Forutsetningene har endret seg: Noen tiltak reverseres og nye behov oppstår. En opplisting av innmeldte behov nå viser:

NYE BEHOV	B2017	B2018	B2019	B2020
NBD (A)	824 466	824 466	824 466	824 466
NBD (PUF)	11 650 009	11 271 103	11 909 964	11 909 964
Sum	12 474 475	12 095 569	12 734 430	12 734 430
NBD (N)	2 804 378	2 694 378	2 694 378	2 694 378
Sum	15 278 853	14 789 947	15 428 808	15 428 808

NBD (A) = Administrative vedtak uten
NBD (PUF) = finansiering Politiske vedtak uten
NBD (N) = finansiering Nye behov

2. Rådmannens forslag til årsbudsjett 2017 og økonomiplan 2017-2020 justert for KST vedtak i sak 32/16 (omstillingsbehov).

OMSTILLINGSBEHOV	B2017	B2018	B2019	B2020
Uspes. rammekutt	292 000	14 857 000	19 814 000	26 143 000
Økt reserve	4 000 000	3 000 000	1 000 000	0
1 % netto dr.rest	4 000 000	4 000 000	2 000 000	0
Økt vedlikehold	500 000	0	0	0
Disposisjonsfond omsorg	2 950 000	2 300 000		
Sum	11 742 000	24 157 000	22 814 000	26 143 000

Konsesjonskraft, innarbeidet i økonomiplanen:

NASDAQ	B2017	B2018	B2019	B2020
Framtidig kraftpris	27,4	23,5	22,0	22,2
Netto inntekt	12 568 000	8 586 000	7 054 000	7 258 000

*Selv om årsbudsjett 2017 er utarbeidet i balanse viser tabellen et omstillingsbehov for året på ca. 11.7 mill. kr. dersom budsjettet skulle vært i tråd med kommunestyrets vedtak i sak 32/16. Bruk av disposisjonsfond omsorg: Vedtaket i bærekraftig utvikling om reduksjon med 8 sykehjemsplasser lot seg ikke realisere og ble finansiert med kr. 3.6 mill. av disposisjonsfond ut 2016. Fondsbruken foreslås videreført i to år (2.95 og 2.3 mill.), dette i tråd med endret vedtak i KST sak 29/16.

*NASDAQ (National Association of Securities Dealers Automated Quotations) børs hvor kraft kjøpes og selges.

Oppsummering: Kostnadene øker, mens inntektene reduseres. Utslagene er større en forutsatt da kommunestyret fastsatte sine mål i juni 2016. Rådmannens vurdering er at for å oppfylle kommunestyrets vedtak i sak 32/16 må det gjennomføres tiltak som reduserer driftsnivået varig. På samme tid skal det opprettholdes en forsvarlig kvalitet på våre tjenester.

Utfordringer og muligheter som er beskrevet i kommuneplan og kommunedelplaner bør følges opp. For å ivareta disse hensyn mener rådmannen at utredete strukturtiltak og innføring av eiendomsskatt bør være en del av kommunestyrets beslutningsgrunnlag i juni 2017.

3. Oversikt over drift og investering

Noen stikkord fra rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan.

Drift

Årsbudsjett for 2017 har en nettoramme (jf. Budsjettskjema 1A) til fordeling på drift på 345,5 millioner kroner. Tilsvarende ramme for 2016 var 342,1 millioner kroner. Økningen utgjør 3,4 millioner kroner eller 1 prosent.

Oversikt over foreslåtte tiltak og rådmannens forslag:

DRIFTSTILTAK	B2017	B2018	B2019	B2020
Foreslåtte tiltak	15 233	14 789	15 205	14 893
Rådmannens forslag	9 510	11 226	13 612	14 315
Differanse	-5 723	-3 563	-1 593	-578

Alle tiltak og rådmannens forslag er beskrevet i vedlegg til budsjett og økonomiplandokument.

Investering

Investeringsbudsjettet for 2017 er på kr 42,5 millioner kroner. Dette er en reduksjon på 1,3 millioner kroner i forhold til budsjettet for 2015. Av dette er investeringer til selvkostprosjekter som ikke belaster driften kr 15,5 millioner kroner.

INVESTERINGSTILTAK		B2017	B2018	B2019	B2020
Foreslåtte tiltak	A	20 856	42 530	1 450	6 750
Foreslåtte tiltak inkl.vedtatt plan	B	63 370	79 915	28 665	35 365
Rådmannens forslag	C	42 514	37 385	27 215	26 815
Differanse (B-C)		-20 856	-42 530	-1 450	-8 550

Rådmannen har innarbeidet nye investeringstiltak innenfor investerings-rammen som ble vedtatt for økonomiplan 2016-2019. Dette for å unngå nye låneopptak.

Alle tiltak og rådmannens forslag er beskrevet i vedlegg til økonomiplan-dokumentet.

Gjeld

Låneopptak er likt låneopptak slik det ble fastsatt i økonomiplan 2016-2019.

I 2020 er låneopptak som belaster driften 14,8 millioner kroner. Det er mindre enn avdrag på lån som er tatt opp til investeringsprosjekter som belaster driftsbudsjettene.

4. Mål og rammer.

Mål 1. Kommunens langsiktige planlegging skal ha en bærekraftig økonomisk utvikling som sikrer gode tjenester uavhengig av normale svingninger i rammeforutsetninger (inntekter, utgifter, rente, prisstigning og befolkningstilvekst).

Hemnes kommune har de siste år vedtatt et planverk som legger rammer for utviklingen av kommunen. Realisering av planverket hemmes av ubalansen mellom inntekter og kostnader som beskrevet innledningsvis i dette kap.

Momenter som ikke har vært omtalt innledningsvis:

Rentenivå og kostnader. Selv om vi i dag opplever et lavt rentenivå medfører kommunens høye gjeld en betydelig sårbarhet for svingninger i rentenivå. 1 % økning i rentenivå vil gi økte driftskostnader på ca. kr. 3.7 mill.

Nærvær.

Hemnes kommune har et ambisiøst mål for nærvær på minst 93 % (det vil si maksimalt 7 % sykefravær). En økonomisk effekt av å nå dette målet, på til sammen kr.3.5 mill., ble innarbeidet i budsjett og økonomiplan i 2013. Rådmannen ser det som svært viktig å nå målsettingen på minst 93 % nærvær.

Utvikling, Fravær

	<u>2012</u>	<u>Sept 2016</u>
Totalt	11.3	9.2
Omsorg	15,7	8.5

Tabellen viser at det totale fraværet er redusert med 2.1 prosentpoeng i perioden. Vår største enhet omsorg, som har deltatt i et forsøk i perioden, har en reduksjon på 7.2 prosentpoeng i perioden. Prosentvis reduksjon i perioden er: 18,6 % for Hemnes kommune og 45.9 % for Omsorgstjenesten.

Utfordringen er å overføre erfaringer fra omsorg til resten av organisasjon og opprettholde arbeidsmetodikken, selv om forsøket er avsluttet. Dette vil være positivt for servicen til befolkningen, ha positive arbeidsmiljøkonsekvenser og gi positive utslag for økonomien. Gode ledere som får tett oppfølging og god opplæring, er en forutsetning for å nå dette målet. Det forutsetter også et tett og godt samarbeid med de tillitsvalgte og politisk nivå.

Andre utfordringer:

-Samtidig med at innsparingstiltak skal gjennomføres må Hemnes kommune forholde seg til endrede forutsetninger og nye behov. Nye behov, lovpålagte oppgaver, må finansieres innenfor egne rammer (indirekte rammekutt).

-Enhetene må finne inndekning av uspesifiserte rammekutt.

-Negative utslag på leveårsindekser. En av konsekvensene av dette er høye kostnader blant annet til barnevern.

- Bosetting av flyktninger og Bjerka mottak: Usikkerhet i forhold til budsjetteringen. Inntekter og tjenestenivå er usikkert. Dette fordi tilskudd er basert på individuelle kriterier som endres ved antall individ, alder, botid og eventuelle tjenester levert av andre kommuner.

Seinere tids omstilling fra UDI viser oss at drift av mottak er en usikker bransje. En eventuell endring av drift ved mottaket vil kunne få konsekvenser for kommunen

-Samhandlingsreformen: Reformen har skjerpet kravet til kommunene. Momenter:

- Nå er kravene innenfor somatikken, i hovedsak, innfridd.

- Neste utfordring omhandler psykiatrien.

- Det er også vedtatt en lovendring om rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester – kriterier og ventelister. Det fremgår klart av loven at pasient eller bruker har rett til slikt opphold dersom dette etter en helse- og omsorgsfaglig vurdering er det eneste kommunale tilbudet som kan sikre pasienten og brukeren nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester. Hva dette vil bety av utfordringer for Hemnes vet vi ikke nå.

-Hemnes kommune har en kostnadskrevende tjenestestruktur. Ifølge kommuneplanens samfunnsdel må strukturene forenkles for å sikre en økonomisk bærekraftig drift og best mulig kvalitet i tjenestetilbudet.

Muligheter:

-Forliket med DNB, resultat av rettsoppgjør, årlig nedbetaling av underskudd som skyldes tap på finansplasseringer og mindreforbruk siste år har sikret Hemnes kommune en «buffer» avsatt i disposisjonsfond.

-Kommunen vil trolig oppleve avslutning av «Terra saken» denne økonomiplanperioden. Utbetalinger fra konkursboet etter Terra Securities og styreansvarsforsikring vil sannsynligvis gi en engangsinntekt. Disse inntektene er ikke innarbeidet i rådmannens forslag.

- Det er, de siste år, utarbeidet et overordnet planverk i kommunen. Dette vil være viktig både i forhold til styring av kommunen og søknad om tilskuddsmidler fra ulike instanser, eks. trafiksikkerhet og skjønnsmidler.

Mål 2. Det skal årlig budsjetteres med en reserve på minst 5 mill. kr.

Det foreslås at målet først oppnås i slutten av økonomiplanperioden. Vedlagte tabell viser reserve pr. år i perioden:

RESERVE	B2017	B2018	B2019	B2020
Res.tilleggsbevilgning	1 000 000	2 000 000	4 000 000	5 000 000

Mål 3. Det skal årlig budsjetteres med netto driftsresultat som utgjør 1% av sum driftsinntekter (ca. 4 mill)- netto driftsresultat overføres til investeringsbudsjett fratrasket avsetning til disposisjonsfond.

Det foreslås at målet først oppnås i slutten av økonomiplanperioden. Vedlagte tabell viser utvikling pr. år i perioden

NETTO DR.RESULTAT	B2017	B2018	B2019	B2020
Netto dr.resultat	-4 806 754	0	2 000 000	4 000 000

Mål 4. Kommunen skal til enhver tid ha disposisjonsfond som tilsvarer 2 % økning i renten på kommunens samlede gjeld, for tiden kr. 466 mill., som tilsvarer kr. 9.3 mill.

Økonomiplanen oppfyller dette mål. Disposisjonsfondet er ved utgangen av 2015 på kr 33 935 000. Det er budsjettert med ytterligere avsetninger til disposisjonsfondet i 2016. Blir regnskap 2016 i tråd med budsjett øker disposisjonsfondet til kr 45 235 000.

Det første året av økonomiplanperioden 2017-2020 er forutsatt netto bruk av disposisjonsfond (1,9 mill.) men samlet i planperioden er det budsjettert med en økning av disposisjonsfond med ca. 8,7 mill.

Mål 5. Kommunens lånegjeld som belaster driften skal ikke øke i økonomiplanperioden 2017-2020.

Økonomiplanen oppfyller dette mål. Lånegjelden i perioden er:

LÅNEOPPTAK	B2017	B2018	B2019	B2020
Lån egne inv.	19 190 000	20 905 000	14 586 000	14 408 000

Låneopptak som belaster drift er lik låneopptak som ble vedtatt i økonomiplan 2016-2019.

Mål 6. Årlige investeringsrammer for selvkostprosjekt fastsettes av hovedplan for vann og avløp og kommer i tillegg til investeringsrammene som belaster drift med renter og avdrag.

Økonomiplanen oppfyller dette mål. Selvkostprosjekter i perioden er:

LÅNEOPPTAK	B2017	B2018	B2019	B2020
Lån selvkost	15 525 000	6 950 000	4 650 000	4 450 000

Mål 7. Årlig vedlikehold av bygninger skal i løpet av planperioden økes til kr. 100 m2 pluss årlig prisstigning.

Økonomiplanen oppfyller dette mål. Årlig vedlikehold i perioden er:

VEDLIKEHOLD	B2017	B2018	B2019	B2020
Vedl. Bygninger	500 000	1 500 000	2 500 000	2 500 000

Mål 8. Årlig vedlikehold og investeringer i veinettet skal opprettholdes med samme beløp som budsjett 2016 pluss årlig prisstigning.

Økonomiplanen oppfyller dette mål. Årlig vedlikehold i perioden er på 2016 nivå.

Mål 8. Investeringsprosjekter som gir størst årlig reduksjon i driftsutgifter skal prioriteres.

Økonomiplanen oppfyller dette mål ved at rådmannen har lagt denne prioriteringen til grunn for sitt forslag. Et eksempel på dette er digitalisering av eiendomsarkiv.

Mål 9. Tiltak for å oppfylle kommunedelplan barn & unge, helse & omsorg og andre kommunale planer som er vedtatt eller oppdatert i 2016 presenteres i økonomiplanen for 2017- 20120

Økonomiplanen oppfyller dette mål. En oversikt blir vedlagt økonomiplanen.

Mål 10. Forebyggende tiltak som reduserer ressursbruk på lengre sikt prioriteres.

Økonomiplanen oppfyller dette mål ved at rådmannen har lagt denne prioriteringen til grunn for sitt forslag. Et eksempel på dette er prioritering av frisklivsentral i hele perioden og psykolog f.o.m 2018.

Mål 11. Eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer skal ikke innføres i økonomiplanperioden.

Økonomiplanen oppfyller dette mål. Ikke foreslått innført.

Kapittel 3 Rammebetingelser

Statsbudsjettet 2017

Fylkesmannen vil i dette brevet kort gå gjennom regjeringens forslag til statsbudsjett for 2017 og de føringer dette legger for kommunens rammebetingelser. Det fokuseres her på de elementer som antas å være av særlig interesse i forhold til budsjettprosessen i kommunene.

Informasjon om endring i inntektssystemet finnes på regjeringens nettside.

Kommunesektorens inntekter 2017

Skatteinngangen til kommunesektoren er oppjustert med 3,8 mrd. kroner etter anslagene i Revidert nasjonalbudsjett 2016. Høyere skatteinngang er trolig tilpasning og virkning av skattereformen og sees på som en engangseffekt for 2016. Det innebærer at anslaget for kommunesektorens skatteinntekter i 2017 ikke inneholder denne økningen.

Den samlede pris- og kostnadsveksten (kommunal deflator) anslås til 2,5 pst. Etter dette anslås realveksten i samlede inntekter i 2017 til 12,1 milliarder kroner (tilsvarende 2,7 prosent). Veksten i frie inntekter anslås til 7,2 milliarder kroner (tilsvarende 2,1 prosent). Inntektsanslagene er høyere enn lagt til grunn av Revidert nasjonalbudsjett 2016.

Regjeringen legger opp til en realvekst i kommunesektorens samlede inntekter i 2017 på 7,3 mrd. kroner. Av den samlede inntektsveksten er 4,075 mrd. kroner frie inntekter. Veksten i frie inntekter fordeles med 3,625 mrd. kroner på kommunene og 0,450 mrd. kroner på fylkeskommunene.

Anslaget for skatteinngangen i kommunesektoren i 2017 bygger bl.a. på 0,7 pst. Sysselsettingsvekst i norsk økonomi og 2,7 pst. Lønnsvekst fra 2016 til 2017.

Vekst i frie inntekter

Demografi og pensjonskostnader

Veksten i frie inntekter må ses i sammenheng med økte utgifter for kommunesektoren knyttet til befolkningsutviklingen. Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) har anslått merutgiftene for kommunesektoren i 2017 til om lag 2,5 mrd. kroner som følge av den demografiske utviklingen. Av dette kan det anslås at om lag 2,1 mrd. kroner må finansieres innenfor veksten i frie inntekter.

I Kommuneproposisjonen 2017 ble veksten i kommunesektorens samlede pensjonskostnader anslått til i størrelsesorden 850 mill. kroner i 2017, ut over det som dekkes av den kommunale deflatoren. De økte kostnadene må dekkes av de frie inntektene.

Frie inntekter til nye eller utvidede oppgaver

Veksten i frie inntekter gir kommunesektoren et handlingsrom i 2017 til å bygge ut tjenestene eller bedre kvaliteten på tjenestetilbudet i tråd med lokale behov. Bindingene på de frie inntektene i form av økte demografikostnader og pensjonskostnader utgjør i underkant av 3 mrd. kroner. I tillegg kommer Regjeringens satsinger på tiltak finansiert innenfor de frie inntektene på i alt 0,8 mrd. kroner. Innenfor den samlede veksten i frie inntekter innebære dette et handlingsrom for kommunesektoren samlet sett på 0,3 mrd. kroner.

	Kommune- sektoren i alt	Herav kommunene
Vekst i frie inntekter	4075	3625
Demografi	2100	2000
Pensjonskostnader*	850	750
Satsinger innenfor veksten i frie inntekter	800	600
Herav:		
• tidlig innsats i skolen 150 mill. kr		
• rusomsorgen 300 mill. kr		
• rehabilitering / <u>habilitering</u> 100 mill. kr		
• helsestasjoner/skolehelsetjenesten 50 mill. kr		
• fylkesveier 200 mill. kr		
Handlingsrom	325	275

Regjeringen styrker det sosiale sikkerhetsnettet gjennom å sette av 400 mill. kroner av veksten i frie inntekter til en bedre rusomsorg, fordelingen her vil skje etter sosialhjelpsnøkkelen. Det er avsatt 200 mill. kroner til helsestasjons- og skolehelsetjenesten som bevilges gjennom en særskilt fordeling.

Videre er 400 mill. kroner av veksten i frie inntekter knyttet til et mer fleksibelt barnehageopptak.

Av veksten i frie inntekter til fylkeskommunene er 200 mill. kroner begrunnet i behovet for fornying og opprusting av fylkesveiene.

Skatteandel

Kommunesektorens frie inntekter består av skatteinntekter og rammetilskudd. Tabell 3.4 i Prop. 1 viser de frie inntektene i 2016 og 2017, fordelt på skatteinntekter og rammetilskudd.

Skatt på alminnelig inntekt fra personlige skattytere deles mellom staten, kommuner og fylkeskommuner. Fordelingen bestemmes ved at det fastsettes maksimalsatser på skattørene for kommuner og fylkeskommuner.

I Kommuneproposisjonen 2016 ble det signalisert at skattørene for 2016 skal fastsettes ut fra et mål om at skatteinntektene for kommunesektoren skal utgjøre 40 pst. av de samlede inntektene. Det videreføres i 2017.

Det foreslås at den kommunale skattøren for 2017 holdes uendret på 11,8 pst. Den fylkeskommunale skattøren foreslås også uendret på 2,65 pst. Forslaget til skattører er da tilpasset en skatteandel på 40 pst.

Deflator

I presentasjonen av kommuneopplegget i kommuneproposisjonen/statsbudsjettet fokuseres det på reelle endringer i kommunesektorens inntekter. Dette innebærer at man i statsbudsjettet prisjusterer kommunesektorens inntekter for anslått lønnsvekst og anslått prisvekst på varer/tjenester før man legger til realveksten. Deflatoren for kommunesektoren utarbeides i Finansdepartementet (FIN) i forbindelse med statsbudsjettet. Deflatoren består av en delindeks for lønnsvekst og en delindeks for kjøp av varer og tjenester. Lønnsvekst teller knapt 2/3 av deflatoren. Andelen har vært stabil over tid.

Følgende kostnadselementer er ikke dekket av deflatoren:

- Rentekostnader
- Pensjonskostnader er dekket i budsjettdeflatoren i den grad de øker i takt med lønnsveksten. Dersom pensjonskostnadene øker mer (eller mindre) enn lønnsveksten, fanges ikke dette opp av budsjettdeflatoren.
- Demografikostnader

Disse kostnadselementene må dekkes av veksten i frie inntekter.

2017:

Ved beregning av realvekst i kommunesektorens inntekter i 2017 legges det til grunn en pris- og lønnsvekst i kommunal sektor på 2,6 pst. Dette bygger bl.a. på et lønnsvekstanslag på 2,7 pst. i 2016. Kommunesektoren er kompensert for anslått pris- og lønnsvekst på 2,5 pst. innenfor de foreslåtte inntektsrammer for 2017.

Særskilte satsninger

Ut over vekst i frie inntekter, foreslås det satsninger i statsbudsjettet som berører kommunene:

Helse og omsorg

Opptappingsplan for rus:

Regjeringen har økt bevilgningene til rusfeltet med 681 mill. kroner i perioden 2014-2016

For 2017 foreslås en opptapping med ytterligere 345 mill. kroner.

300 mill. kroner kommer gjennom styrking av kommunenes frie inntekter og 45 mill. kroner gjennom en tverrdepartemental oppfølging av opptappingsplanen.

Helsestasjon og skolehelsetjeneste:

Det foreslås en økning i kommunerammen i 2017 på 50 mill. kroner begrunnet i satsingen på helsestasjon og skolehelsetjeneste. Dermed vil den samlede økningen under denne regjeringen være på 734 mill. kroner.

I tillegg foreslås det å bevilge 101 mill. kroner til øremerket tilskudd over Helse- og omsorgsdepartementets budsjett. Dette gjelder kommuner som kan dokumentere at de har brukt rammetilskuddet til tjenesten.

Samlet har regjeringen styrket tjenesten med om lag 836 mill. kroner i perioden.

Opptappingsplan for habilitering og rehabilitering:

Regjeringen vil styrke innsatsen på habiliterings- og rehabiliteringsområdet gjennom en opptappingsplan.

Planen skal sette kommunene i stand til å gi et godt og tilrettelagt rehabiliteringstilbud til sine innbyggere, og over tid overta flere rehabiliteringsoppgaver fra spesialisthelsetjenesten.

100 mill. kroner av veksten i de frie inntektene til kommunene begrunnet med økt satsing på habilitering og rehabilitering.

I tillegg foreslås det å øremerke 100 mill. kroner til opptappingsplanen, hvorav 91 mill. kroner til et nytt øremerket stimuleringsstilskudd for kommunene over Helse- og omsorgsdepartementets budsjett. Det legges opp til at midlene til opptappingsplanen økes til 300 mill. kroner innen 2019.

Personer med demens:

Det foreslås å legge til rette for om lag 750 flere dagaktivitetsplasser til personer med demens i 2017, svarende til om lag 45 mill. kroner. (øremerket tilskudd)

Styrking av tilskuddet til rekruttering av psykologer:

I 2017 styrkes tilskuddet til kommuner som rekrutterer psykologer med 20 mill. kroner. Dette tilsvarer minst 65 nye årsverk.

I perioden 2014-2016 er tilskuddet økt med 85 mill. kroner. Mer enn halvparten av landets kommuner og bydeler har nå psykologkompetanse på plass.

Investeringsstilskudd til heldøgns omsorgsplasser:

Regjeringen foreslår investeringsstilskudd til om lag 1 800 heldøgns omsorgsplasser i 2017.

I årene som kommer vil det være behov for å øke kapasiteten av heldøgns omsorgsplasser i kommunene.

Regjeringen foreslår derfor å endre investeringsstilskuddet, slik at det kun gis støtte til prosjekter som øker det totale antall plasser. Det betyr at det etter en overgangsperiode ikke vil bli gitt tilskudd til rehabilitering av eksisterende plasser.

For å sikre at kommuner som fortsatt har behov for å fornye eksisterende bygningsmasse gjennom utskiftning eller renovering skal ha mulighet til det, legges det opp til en gradvis innfasing av den nye ordningen i statsbudsjettene for årene 2017-2020. I denne perioden foreslås det at henholdsvis 20 pst., 40 pst., 60 pst. og 80 pst. forbeholdes tilsagn om tilskudd til plasser som gir netto tilvekst. Dette er to år lengre innfasing enn det som ble varslet i kommuneproposisjonen for 2017. Fra 2021 gis det kun tilskudd til nye plasser.

Det er etablert samarbeid med KS om et løpende planarbeid for å kartlegge og utrede framtidige behov med sikte på videre utbygging av sykehjem og omsorgsboliger innenfor planperioden for Omsorg 2020.

Statistisk Sentralbyrå (SSB) har samtidig utarbeidet nye framskrivninger av behovet for arbeidskraft og heldøgns omsorgsplasser helt fram mot 2060.

Regjeringen vil samarbeide med KS i arbeidet med å fastlegge fremtidig behov for omsorgsplasser.

Flyktninger og integrering

Videreføring av ekstratilskudd

Regjeringen foreslår å videreføre ekstratilskudd til kommuner ved bosetting av flyktninger.

Kommunene vil i 2017 motta ekstratilskudd for personer som bosettes innen utgangen av september 2017.

I tillegg gis det ekstratilskudd på 500 000 kroner per person som bosettes fra institusjon/tilrettelagt avdeling.

Regjeringen vil også videreføre ekstra engangstilskudd på 100 000 kroner per enslig mindreårig som blir bosatt i 2017.

Omlegging av refusjonsordningen

Refusjonsordningen for kommunale barnevernstiltak legges om til en ordning med fast tilskudd for hver enslig mindreårig som bosettes. Tilskuddet slås sammen med det særskilte tilskuddet som kommunene mottar ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger. Tilskuddssatsen skal være høyere for de yngste barna, slik at det blir insentiv til å bosette disse.

Omleggingen gir staten bedre kostnadskontroll og kommunene mer fleksibilitet, fordi de kan prioritere midlene slik de finner mest formålstjenlig. Det stilles ikke lenger krav om barneverntiltak.

Mer ansvar til kommunene

Aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere

Stortinget har vedtatt å innføre plikt for kommunene å stille vilkår om aktivitet ved tildeling av økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven.

Aktivitetsplikten skal styrke den enkeltes muligheter for å komme i arbeid og bli selvforsørget. Det er særlig viktig å hjelpe unge ut av en passiv tilværelse, og vilkår om aktivitet har vist seg å ha særlig god effekt for yngre mottakere.

Regjeringen mener derfor det er mest hensiktsmessig at det i første omgang innføres en aktivitetsplikt for mottakere under 30 år.

Regjeringen foreslår å bevilge 60 mill. kroner for å dekke kommunenes merkostnader som følge av innføringen.

Øyeblikkelig hjelp

Psykisk helse og rus skal prioriteres minst like høyt som somatiske helsetjenester. Pasientens eller brukerens behov, ikke diagnose, skal være utgangspunktet for helsehjelpen. Fra 2017 får kommunene en plikt til å tilby øyeblikkelig hjelp døgnopphold for brukere med psykisk helse- og rusproblematikk. Den kommunale plikten skal kun omfatte pasienter og brukere kommunen har mulighet til å utrede, behandle eller yte omsorg til.

Det foreslås å innlemme 86,5 mill. kroner i kommunenes rammetilskudd. Dette tilsvarer 16 700 liggedøgn fra psykisk helsevern og 600 liggedøgn fra tverrfaglig spesialisert rusbehandling til kommunenes frie inntekter.

Bedre utnyttelse av innvandreres videregående opplæring

Innvandrere som har fullført videregående opplæring eller tilsvarende i utlandet, har i dag ikke rett til videregående opplæring i Norge, selv om opplæringen ikke blir akseptert som likeverdig med norsk videregående.

Dette begrenser mulighetene til videre studier eller en jobb de er kvalifisert for.

Regjeringen foreslår derfor å endre opplæringsloven slik at de får en rett til videregående opplæring. Det foreslås å øke rammetilskuddet til fylkeskommunene med 46,1 mill. kroner i 2017.

Forenkle og forbedre

Regjeringen foreslår å innlemme tilskudd knyttet til boligsosialt arbeid i rammetilskuddet til kommunene.

10 mill. kroner fra Arbeids- og sosialdepartementets budsjett, og 5,7 mill. kroner av det boligsosiale kompetansetilskuddet på Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett innlemmes i rammetilskuddet til kommunene i 2017. Regjeringen tar sikte på å innlemme ytterligere midler i 2018 og 2019.

Regjeringen foreslår også å innlemme midler til frivilligsentraler. Stortinget har sluttet seg til at ansvaret for tilskuddet til frivilligsentraler bør overføres til kommunene.

Midler fra Kulturdepartementets budsjett (131 mill. kroner) innlemmes i kommunerammen, og i tillegg foreslår regjeringen å øke bevilgningen med 20 mill. kroner. Dette tilsvarer en økning på 47 000 kroner per sentral og er den største økningen av tilskuddet noensinne.

Midlene fordeles særskilt innenfor rammetilskuddet (tabell C). Dette innebærer en forventning om at kommunene prioriterer frivilligsentraler.

Ressurskrevende tjenester 2017

Formålet med toppfinansieringsordningen er å legge til rette for at kommunene kan gi et godt tjenestetilbud til mottakere som har krav på omfattende helse- og omsorgstjenester. Dette kan blant annet gjelde personer med psykisk utviklingshemming, fysisk funksjonshemmede, personer med rusmiddelproblemer og mennesker med psykiske lidelser.

I takt med at behovene til brukerne har økt, har kostnadene skutt i været. I 2004 var statens utgifter til ordningen 1½ milliarder kroner. I 2016 er utgiftene økt til 8,6 milliarder kroner. Reelt sett er utgiftene mer enn tredoblet i perioden. Den underliggende veksten i ordningen er fortsatt sterk.

På bakgrunn av utgiftsveksten de siste årene foreslår regjeringen å stramme inn ordningen i 2017. Innslagspunktet prisjusteres med anslaget i veksten i lønnsutgiftene fra 2015-2016 (2,4 pst.). I tillegg økes innslagspunktet med 50 000 kroner utover dette. Det nye innslagspunktet blir da 1,157 mill. kroner.

Kompensasjonsgraden foreslås uendret på 80 pst.

Momskompensasjon

Regjeringen foreslår at borettslag og sameier som samarbeider med kommunen om helse- og omsorgstjenester, tas inn i momskompensasjonsordningen. Dette vil gi økt fleksibilitet i valg av samarbeidsløsninger mellom kommuner og private aktører. Utvidelsen av ordningen finansieres gjennom et trekk i rammetilskuddet på 35 mill. kroner.

På bildet KMD-min og Fin-min på besøk i en bolig for utviklingshemmede i Holmenveien i Oslo. Der har foreldre i samarbeid med kommunen etablert et borettslag med heldøgnsomsorgstilbud. Etter dagens regler vil de måtte betale moms både av byggekostnader og drift. En kommunal bolig eller en kommersiell aktør vil imidlertid slippe denne kostnaden. Endringen innebærer at også disse borettslagene kan få momsfritak, slik at flere kan få den tryggheten det er å eie en egen bolig.

Sakene med kulturhusene i Stavanger og Kristiansand har vist at det har vært et stort behov for en avklaring av hva som gir og ikke gir rett til momskompensasjon på kulturfeltet. Dette er nå avklart. Skattedirektoratets tilbakebetalingskrav fra kulturhusene i Stavanger og Kristiansand er blitt betydelig redusert, fra om lag 500 til knapt 60 mill. kroner.

Styrke kommuner med store investeringsbehov

Kommuner med høy befolkningsvekst vil ha utfordringer i å tilpasse tjenestetilbudet til en voksende befolkning.

Regjeringen har nå senket terskelen for å motta veksttilskudd. I 2016 måtte kommunene ha en befolkningsvekst på 1,5 prosent før de mottok tilskudd, i 2017 senkes terskelen til 1,4 prosent. Endringene skal styrke vekstkommunenes mulighet til å levere gode tjenester til innbyggerne. Tilskuddet prisjusteres fra 56 485 kr i 2016 til 57 191 kr per innbygger utover vekstgrensen i 2017.

Kommunene i Nordland

Vekst i frie inntekter fra 2016 til 2017

Fra 2016 til 2017 er det på landsbasis en nominell vekst i kommunenes frie inntekter på 2,7 prosent (fra anslag på regnskap for 2016). Kommunene i Nordland anslås samlet sett å få en nominell vekst i de frie inntektene på 2,1 prosent.

I Nordland har 8 av 44 kommuner vekst som er høyere enn eller lik veksten på landsbasis. Størst vekst har Vevelstad kommune med 7,4 prosent, mens Træna kommune har lavest vekst med 0,9 prosent. Vekstprosentene er regnet fra anslag for 2016. I all hovedsak kan variasjonen i veksten mellom kommunene forklares med utvikling og endring i befolkningen, endringer i skjønnsstilskuddet og endringer i inntektssystemet. For små kommuner kan mindre endringer gi store utslag i vekstprosenten.

Fylkesmennene har i ulik grad holdt tilbake skjønnsmidler til fordeling i løpet av året. Veksttallene på kommunenivå som presenteres her inkluderer ikke eventuelt tilbakeholdt skjønn, noe som kan påvirke vekstanslaget for den enkelte kommune.

Kriterier for inntekter korrigert for variasjoner i utgiftsbehov.

Sett under ett hadde kommunene i Nordland i 2016 utgiftskorrigerede frie inntekter på 106 prosent av landsgjennomsnittet. Når man sammenligner kommunenes inntekter korrigert for variasjoner i utgiftsbehov, tar man hensyn til at de antatte kostnadene ved å produsere tjenester varierer betraktelig mellom kommunene. I Nordland hadde 40 av 44 kommuner utgiftskorrigerede frie inntekter som var høyere enn eller lik landsgjennomsnittet. Variasjoner i inntektsnivå kommunene imellom har hovedsakelig sammenheng med variasjoner i skatteinntekter, regionalpolitiske tilskudd, veksttilskudd og skjønnsstilskudd.

Finansielle indikatorer

Netto driftsresultat viser hva kommunene/fylkeskommunene sitter igjen med av driftsinntekter når alle driftsutgifter inkludert netto renteutgifter og låneavdrag er trukket fra. Netto driftsresultat kan enten brukes til finansiering av investeringer eller avsettes til senere bruk. Ifølge Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) bør netto driftsresultat over tid ligge på om lag 1¼ prosent av driftsinntektene for kommunene samlet.

Kommunene i Nordland hadde i 2015 i gjennomsnitt et netto driftsresultat på 2,6 prosent av driftsinntektene. Landsgjennomsnittet for kommunene, inkludert Oslo, var 3 prosent.

Netto lånegjeld viser kommunens/fylkeskommunens langsiktige gjeld fratrukket totale utlån (videreformidling av lån) og ubrukte lånemidler og er et uttrykk for den gjelden som må dekkes av kommunenes ordinære inntekter. Kommunene i Nordland hadde i gjennomsnitt 67 647 kroner per innbygger i netto lånegjeld i 2015. Landsgjennomsnittet var 62 112 kroner per innbygger.

For videre lesning vises det til Kommunal- og moderniseringsdepartementets nettsider:

Kapittel 4 Økonomiplan 2017-2020

Prinsipper

Hemnes kommune er pålagt å budsjettere etter prinsippene nedfelt i kommunelovens § 44, 45, 46 og 47. Kommunaldepartementet har utarbeidet følgende forskrifter som gir føringer for kommunal budsjettprosess og hvordan det økonomiske handlingsrommet skal beregnes.

Forskrift om årsbudsjett

Forskrift om årsregnskap og årsberetning

Forskrift om rapportering fra kommuner og fylkeskommuner

Forskrift om kommunale og fylkeskommunale garantier

Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning

De kommunale forskrifter baserer seg på det såkalte anordningsprinsippet. Dette prinsipp tilsier at regnskapet og budsjett skal belastes og godskrives med utgifter og inntekter det året de oppstår.

Hovedprinsippene for årsbudsjett og økonomiplaner som følger:

1. Årsbudsjett skal være i balanse.

Alle inntekter, innbetalinger og bruk av avsetninger skal være endelig disponert eller avsatt til bruk i senere budsjetter. Pliktige avsetninger og fordeling av underskudd skal være dekket inn Over-/underskudd i særregnskapet skal tas hensyn til

2. Alle investeringer skal være finansiert.

3. Det er ulovlig å budsjettere med underskudd.

4. Årsbudsjettet er en bindende plan.

5. Formannskapet innstiller budsjettsaken til kommunestyret.

Dette gjelder årsbudsjett, økonomiplan og senere endringer og konsekvensutredninger.

Det er ikke krav om enstemmighet. Alternative forslag kan fremmes, men alle krav skal være fullstendig, jf. balansekrav og krav til inndekking.

6. Forslaget som er framsatt og stemt over i formannskapet skal legges ut til offentlig ettersyn før kommunestyrets behandling.

7. Minstekravet til ettersyn er 14 dager.

8. Årsbudsjett og økonomiplan skal vedtas innen januar.

9. Fylkesmannen foretar lovlighetskontroll av budsjettet.

10. Dersom kommunestyret har vedtatt å fastsette et budsjett uten at alle utgifter er dekket, utløser dette en betinget kontroll. Det samme gjelder dersom en har vedtatt å fordele underskudd over flere år, eller at en ikke følger vedtatt inndekningsplan.

11. Hvis kommunen er underlagt betinget kontroll skal departementet godkjenne låneopptak og langsiktige leiekontrakter. I tillegg har kommunen plikt til å informere omverdenen om situasjonen.

12. Årsbudsjettet skal foreligge som dokument 15. januar budsjettåret.

13. Økonomiske oversikter skal sendes fylkesmannen senest 1. mars.

14. Budsjettendringer kan ikke foretas etter utløpet av budsjettåret.

Budsjettplakaten

1. Løpende utgifter kan kun finansieres av løpende inntekter.
 2. Engangsinntekter kan ikke finansiere løpende utgifter.
 3. Driftsinntektene må minimum dekke netto finansposter og pliktige avsetninger.
 4. Det er ikke tillatt å låne til drift.
 5. Sparepenger bør ikke brukes til drift.
 6. Kapitalfond kan kun finansiere investeringer
 7. Budsjettårets driftsmidler kan finansiere investeringer
 8. Selvkostområdene påvirker ikke budsjettbalansen
 9. Utgifter som finansieres av øremerkede midler må budsjetteres etter forsiktighetsprinsippet.
 10. Inntektene bør indeksreguleres i samme takt som utgiftene.
 11. Fullstendighetskravet i kommuneloven ved forslag om budsjettendring er:
 - a. realistisk budsjett
 - b. inndekning/finansiering
 - c. realistiske driftskonsekvenser ved investeringer
 - d. finansielle konsekvenser av investeringer
 12. Bruk av fond reduserer renteinntektene i driftsbudsjettet
 13. En investering er en anskaffelse av eiendeler som er bestemt til varig eie eller bruk og som er av vesentlig verdi.
- Med varig eie menes økonomisk levetid på minimum 3 år.
- Med vesentlig verdi menes minimum kr 100.000.

Kapittel 4.1 - Budsjettskjema 1A drift

		Økplan 2017-2020				
Budsjettskjema 1A - drift		B2016	B 2017	B2018	B 2019	B 2020
Skatt på inntekt og formue	1	-116 303	-123 745	-123 745	-123 745	-123 745
Ordinært rammetilskudd	2	-152 479	-154 138	-153 503	-153 778	-153 924
Skatt på eiendom	3	-58 494	-49 440	-49 440	-49 440	-49 440
Andre direkte eller indirekte skatter	4	-26 339	-34 951	-30 969	-29 437	-29 641
Andre generelle statstilskudd	5	-2 605	-2 214	-2 082	-2 010	-1 970
Sum frie disponible inntekter		-356 220	-364 488	-359 739	-358 410	-358 720
Renteinntekter og utbytte + kalkulatoriske	6	-13 566	-12 457	-12 457	-12 457	-12 457
Gevinst finansielle instrumenter		0	0		0	0
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	7	8 772	9 346	9 618	10 360	10 192
Tap finansielle instrument		0	0	0		
Avdrag på lån	8	18 385	19 670	20 827	21 755	22 396
Netto finansinnt./utg.		13 592	16 559	17 988	19 658	20 131
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	9	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	10	509	911	5 781	3 494	5 286
Til bundne avsetninger	11	9 842	10 097	10 097	10 097	10 097
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk		0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger		0	0	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger *		-9 842	-10 097	-10 097	-10 097	-10 097
Netto avsetninger		509	911	5 781	3 494	5 286
Overført til investeringsregnskapet	12	0	1 500	2 500	2 500	2 500
Til fordeling drift		-342 120	-345 518	-333 470	-332 758	-330 803
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)		342 120	345 518	333 470	332 758	330 803
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk		0	0	0	0	0

Kapittel 4.2 - Budsjettskjema 1B drift

Budsjettskjema 1B drift	Note	B2016	B 2017	B2018	B 2019	B 2020
109 Politikk	1	4 216	4 282	4 255	4 200	4 289
110 Adm, personal, felles	2	14 749	13 256	1 986	-1 228	-6 558
111 Stab	3	14 521	12 810	12 426	12 333	12 333
112 Utvikling og strategi	4	2 551	4 304	4 357	3 782	3 782
113 Kultur,tilskudd, kirke og trossamf	5	6 184	6 624	6 427	6 460	6 266
120 Skolene	6	69 705	69 815	69 026	66 912	66 616
140 Barnehagene	7	33 664	35 102	33 778	33 290	33 290
160 Teknisk	8	41 640	42 621	43 592	45 750	45 750
171 Helse og velferd	9	47 109	47 597	47 497	47 366	47 366
190 Omsorg	10	113 895	118 538	116 685	118 676	118 676
199 Villmarksnett		0	0	0	0	0
Netto rammer per enhet		348 208	354 949	340 029	337 541	331 810
Pensjon		-6 088	-9 432	-6 559	-4 783	-1 007
Sum fordelt til drift (skjema 1A)		342 120	345 517	333 470	332 758	330 803

	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Brukerbetalinger	-17 320	-16 658	-17 499	-17 280	-17 182	-17 182
Andre salgs- og leieinntekter	-53 950	-47 282	-57 741	-53 759	-51 727	-51 931
Overføringer med krav til motytelse	-48 263	-16 367	-24 262	-24 243	-24 243	-24 243
Rammetilskudd	-148 429	-152 479	-154 138	-153 503	-153 778	-153 924
Andre statlige overføringer	-7 670	-12 933	-16 970	-14 809	-12 554	-10 464
Andre overføringer	-189	50	0	0	0	0
Skatt på inntekt og formue	-85 667	-86 490	-93 932	-93 932	-93 932	-93 932
Eiendomsskatt	-58 533	-58 494	-49 440	-49 440	-49 440	-49 440
Andre direkte og indirekte skatter	-40 311	-39 465	-39 910	-39 910	-39 910	-39 910
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	-460 333	-430 119	-453 893	-446 876	-442 767	-441 027
Lønnsutgifter	257 305	250 845	264 286	265 043	260 747	257 859
Sosiale utgifter	45 899	50 704	50 231	57 192	47 039	53 467
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	64 287	61 571	62 828	39 496	43 894	34 308
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	23 606	23 233	25 870	24 220	24 070	24 170
Overføringer	39 771	35 844	36 665	39 235	41 111	42 245
Avskrivninger	22 951	23 726	23 726	23 726	23 726	23 726
Fordeelte utgifter	-2 335	-4 046	-4 086	-4 086	-4 186	-4 186
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	451 483	441 877	459 521	444 827	436 401	431 590
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	-8 850	11 759	5 628	-2 049	-6 366	-9 437
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-47 098	-5 826	-4 641	-4 641	-4 641	-4 641
Gevinst på finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	-455	-145	-166	-121	-121	-121
SUM EKSTERNE FINANSINNTEKTER (E)	-47 554	-5 971	-4 807	-4 762	-4 762	-4 762
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	9 414	8 225	9 151	9 501	10 575	10 625
Tap på finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	17 870	18 385	19 670	20 956	22 199	23 220
Utlån	354	105	80	80	80	80
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	27 639	26 715	28 901	30 537	32 854	33 925
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	-19 915	20 744	24 094	25 775	28 092	29 163
Motpost avskrivninger	-22 951	-23 726	-23 726	-23 726	-23 726	-23 726
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-51 716	8 777	5 996	0	-2 000	-4 000
Bruk av tidligere års regnskapsmessig mindreforbruk	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-687	-3 959	-2 950	-3 990	-208	0
Bruk av bundne fond	-17 558	-15 302	-14 702	-14 547	-14 042	-14 042
Bruk av likviditesreserve	0	0	0	0	0	0
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-18 245	-19 261	-17 652	-18 537	-14 250	-14 042
Overført til investeringsregnskapet	3 037	0	1 500	2 500	2 500	2 500
Dekning av tidligere års merforbruk	15 411	0	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	29 400	609	0	5 881	3 594	5 386
Avsetninger til bundne fond	13 393	9 902	10 157	10 157	10 157	10 157
Avsetninger til likviditetsreserven	0	0	0	0	0	0
SUM AVSETNINGER (K)	61 241	10 511	11 657	18 537	16 250	18 042
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	-8 720	26	0	0	0	0

Kapittel 4.4 Noter til budsjettskjema 1A

Alle tall i dette kapittelet er i hele 1 000 kroner med mindre annet er spesifisert

Note 1 & 2 – Skatt på inntekt, formue og rammetilskudd

Skatt og rammetilskudd er basert på regjeringens forslag til statsbudsjett for 2017. Skatteinntekter og inntektsutjevning for den enkelte kommune fastsettes ikke i statsbudsjettet. Det er ikke lagt inn egne anslag for skatteinntekter og befolkningsutvikling. Skatt og rammetilskudd er for 2017 er videreført i hele planperioden.

For 2017 bygger alle tall på en kommunal lønns- og prisvekst (deflator) oppgitt i statsbudsjettet til 2,5 prosent. Alle tall fremover i perioden (2017-2020) er i 2017 priser. Endringer i inntekter og utgifter i planperioden skyldes derfor ikke pris eller utgiftsvekst men volum eller aktivitetsendringer.

SKATT OG RAMME	B2017	B2018	B2019	B2020
Skatt på inntekt	123 745	123 745	123 745	123 745
Rammetilskudd	154 138	153 503	153 778	153 924
Sum	277 883	277 248	277 523	277 669

På grunn av endringer i oppgavefordeling, regelendringer, nye oppgaver og innlemming av øremerkede tilskudd korrigeres rammeoverføringene til kommunene. Hvor mye rammeoverføringen blir endret (økt eller redusert) beregnes ikke for hver enkelt kommune

For informasjon om særskilte satsninger i statsbudsjettet vises til kapittel 3 Rammebetingelser. Beløpene som er lagt inn som særskilte satsninger er samlede bevilgninger til alle kommuner.

Saker med særskilt fordeling til Hemnes kommune 2017:

- Helsestasjoner/skolehelsetjenesten kr 597 000
- Utdanning deltidsbrannpersonell kr 140 000
- Frivillighetssentraler kr 365 000
- **Sum** **kr 1 102 000**

Fordeling av frie inntekter er til styrkning av helstasjons-, skolehelsetjenesten og jordmortjenesten er basert på innbyggere i alderen 0-19 år.

Frie midler til utdanning av brannpersonell er lagt inn rammeoverføringen for å øke utdanning av deltidsbrannpersonell.

Midlene som kommunen får over rammetilskuddet til ulike formål er kommunen ikke forpliktet til å disponere – krone for krone – til de formålene de er gitt. Rammeoverføring er frie midler og oppgaver kan løses på ulike måter til ulike kostnader

Skjønnstilskudd til Hemnes kommune kr 1 486 000 fordeler seg slik:

- Kompensasjon for barnevern kr 1 170 000
- Kompensasjon for sosialtjenester kr 316 000

Note 3 – Skatt på eiendom

Det meste av eiendomsskatten i Hemnes kommune kommer fra kraftverk.

Verdien på kraftverkene beregnes årlig. Kommunen mottar opplysninger om grunnlaget for eiendomsskatt på kraftverk i september/oktober.

Skattegrunnlaget kan ikke være lavere eller høyere enn henholdsvis 0,95 kroner per kWh og 2,74 kroner per kWh av anleggets gjennomsnittlige produksjon over en periode på sju år (minimums- og maksimumsreglene).

Ligningsverdien varierer derfor med produksjonen utjevnet over 7 år. Makstaket ble sist justert for skatteåret 2013 og har deretter ikke vært oppjustert for årlig prisvekst. Dette innebærer derfor en indirekte inntektsreduksjon pr. år tilsvarende prisstigningen inntil makstaket evt. justeres på nytt

Skatteverdien på småkraftverk vil avta årlig i takt med avskrivninger.

EIENDOMSSKATT	B2017	B2018	B2019	B2020
E-skatt verker og bruk	49 440	49 440	49 440	49 440
E-skatt boliger og fritids	0	0	0	0
Sum	49 440	49 440	49 440	49 440

I 2016 har takstutvalget fastsatt tilleggskatter for Statnett og Statkraft. Inntektsøkningen er innarbeidet i budsjett.

Grunnlag og beregning

I henhold til oppgave fra Sentralskattekontoret blir eiendomsskattegrunnlag og eiendomsskatt slik:

	E-skattegr.lag	E-skatt	E-skattegr.lag	E-skatt
	B 2016		B 2017	
Statkraft	7 463 280 182	52 242 961	6 017 492 323	42 122 446
Småkraft (Urlandåga)	10 741 000	75 187	10 456 000	73 192
Småkraft (Reinåga)	50 127 000	350 889	50 704 000	354 928
Helgeland småkraft		0		0
Lifjellkraft (Gåsvasselve)	8 836 000	61 852	8 619 000	60 333
Leirskarkraft		0		0
Mølnebekken	18 764 000	131 348	0	0
Kjensvatn		0		0
Leirskarkraft (Leirelva)	54 553 000	381 871	64 083 000	448 581
Leirskarkraft (Tverråga)	31 375 000	219 625	35 415 000	247 905
Kangslåga	32 953 000	230 671	32 166 000	225 162
Sum	7 670 629 182	53 694 404	6 218 935 323	43 532 547
Verker og bruk		4 100 000		4 100 000
Andre næringseiendommer		700 000		700 000
Retaksering				1 107 000
		58 494 404		49 439 547

Note 4 – Andre direkte og indirekte skatter

Denne noten omhandler konsesjonskraftsalg, konsesjonsavgifter samt refusjon av merverdiavgift i driftsbudsjettet.

Konsesjonskraftsalg:

Kommunen inngår avtaler om salg av konsesjonskraft til fastpris for 1 år av gangen.

Inntekten fra konsesjonskraftsalg vil variere fra år til år.

Hvor mye kraft som kan selges avhenger av forbruket til alminnelig forsyning i kommunen.

KONSESJONSKRAFT	B2017	B2018	B2019	B2020
Stip salgssum	27 976	23 994	22 462	22 666
Stip kjøpesum	-15 408	-15 408	-15 408	-15 408
Sum	12 568	8 586	7 054	7 258

Grunnlag og beregning

Stipulering av inntekten fra konsesjonskraftsalg bygger på følgende forutsetninger:

Prognosen for forbruk til alminnelig forsyning for 2017 er 100,2 GWh.

Kommunekraft mener at «Forward» priser fra Nasdaq med påslag ½ øre kWh (merverdi for konsesjonskraft) gir beste prognoser for forventet kraftinntekter i perioden 2017-2020.

Forward priser er hentet fra Nasdaq 18.oktober 2016 er benyttet ved beregning av inntekten fra salg av konsesjonskraft.

	18.10.2016	FASTPRISAVTALE			
FORWARD PRISER NASDAQ	Øre kwh	B2017	B2018	B2019	B2020
ENOYR-17	27,1	27,10			
ENOYR-18	23		23,00		
ENOYR-19	21,5			21,50	
ENOYR-20	21,7				21,70
27,401		B2017	B2018	B2019	B2020
Pris salg konsesjonskraft ()		27,40	23,50	22,00	22,20
Pris kjøp konsesjonskraft		10,7	10,7	10,7	10,7
Innmating		3 156	3 156	3 156	3 156
Alminnelig forbruk (kwh)		102 100	102 100	102 100	102 100
Salgsum		27 976	23 994	22 462	22 666
Kjøpesum		-12 252	-12 252	-12 252	-12 252
Innmating		-3 156	-3 156	-3 156	-3 156
Sum konsjonskraftsalg		12 568	8 586	7 054	7 258
Budsjett		7 464	8 079	8 475	8 381
	Endring	5 104	507	-1 421	-1 123

Rettsaker

Kommunen har i løpet av 2015 inngått forlik med DnB og rettskraftig dom i Ace saken foreligger.

Dermed vil det ikke påløpe utgifter til en rettssak om dette forhold. Det vil fortsatt påløpe utgifter til juridisk bistand til oppfølging av styreansvarsforsikring og bobehandling. Det legges her til grunn at behovet for utgifter til juridisk bistand knyttet til finansplasseringer (2007) opphører i løpet av 2018.

RETTSAKER	B2017	B2018	B2019	B2020
Juridisk bistand	150	150	0	0
	0	0	0	0
Sum	150	150	0	0

Konsesjonsavgift

Konsesjonsavgifter skal gi kommunen erstatning for generelle skader og ulemper som ikke kompenseres på annen måte. Alle konsesjonsavgifter, renter og annen avkastning skal tas til inntekt for kraftfondet og må disponeres i samsvar med vedtektene.

Hovedformålet med bruken av kraftfondsmidlene er å fremme næringsetablering.

- bedriftsstøtte
- tilrettelegging for næringsutvikling i regi av kommunen
- stedsutvikling
- utviklingsarbeid m.m.

Fondsmidlene kan ikke nyttes til å dekke løpende drift av kommunen bortsett fra renter og avdrag på investeringer som er gjort i tråd med fondets formål. Unntak er også avlønning av næringssjef eller tilsvarende forvalter av fondet.

Vedtektene til konsesjonsavgiftsfondet er revidert i 2015.

Konsesjonsavgiften mottar kommunen fra fire kraftverk (Bjerka, Nedre Røssåga, Øvre Røssåga, Rana) Det foretas ny deling av konsesjoner hvert tiende år og indeksregulering hvert femte år. Tidspunktet for regulering varierer fra konsesjon til konsesjon.

Kommunen mottar konsesjonsavgiften i desember.

KONSESJONSAVGIFT	B2017	B2018	B2019	B2020
Konsesjonsavgift	10 097	10 097	10 097	10 097
Avsatt til fond	-10 097	-10 097	-10 097	-10 097
Bruk av fond	10 097	10 097	10 097	10 097
Sum	10 097	10 097	10 097	10 097

Konsesjonsavgiften avsettes til bundet driftsfond og hentes inn påfølgende år.

Konsesjonsavgiften benyttes til renter og avdrag på lån tatt opp til investeringer.

Merverdiavgiftsrefusjon

Merverdiavgiften på det meste av driftsutgiftene får kommune refundert. Merverdiavgiftsrefusjonen drift anslås ut fra erfaringstall.

MVA REF	B2017	B2018	B2019	B2020
Mva ref drift	11 070	11 070	11 070	11 070
	0	0	0	0
Sum	11 070	11 070	11 070	11 070

Merverdiavgift på investeringer inngår i investeringsbudsjettet.

Note 5 – Andre generelle tilskudd

Grunnskolereform G97, utd.dir.

Kommunen mottar kompensasjon for merutgifter til investering i skolebygg i forbindelse med skolestart for seksåringer, innført 1997. Grunnlag for tilskuddet er investeringer på kr 5 236 000. Tilskudd beregnes over 20 år som serielån med kvartalsvis utbetaling.

Rentekompensasjon, husbanken

Kommunen får utbetalt rentekompensasjon for investeringer til opprustning av skoleanlegg. Grunnlag for beregningen er en investeringsramme på 14,8 millioner. Prosjektet ble ferdigstilt i 2004. Rentekompensasjon beregnet over 20 år med avdragsfrihet i 4 år og flytende rente. Inntektsanslag hentet fra Husbankens (Drammen).

Rentekompensasjon, omsorg

Kommunen får kompensasjonstilskudd for omsorgsboliger, psykiatriboliger og sykehjem. Boligene ble ferdigstilt 2007. Inntektsanslag hentet fra Husbanken. Tilskuddet gis for 42 oms. boliger + 34 sykehjems plasser.

Rentekompensasjon, kirkebygg

Det gis rentekompensasjon ved istandsetting og restaurering av kirkeinventar og utsmykning med antikvarisk verdi. Beregningsgrunnlaget for rentekompensasjon er påløpte kostnader inklusive moms. Kompensasjon tilsvarende renten for serielån i Husbanken med 20 års løpetid inklusive 5 år avdragsfri periode og med den til enhver tid gjeldende rente. Rentekompensasjon utbetales kun til kommuner. Det budsjetteres med rentekompensasjon for Korgen og Bleikvassli kirke. Inntektsanslag hentes fra Husbanken.

I budsjett og økonomiplan er følgende rentekompensasjon innarbeidet.

RENTEKOMP	B2017	B2018	B2019	B2020
Omsorg/sykehjem	1 648	1 628	1 608	1 588
Skoler	279	264	249	234
Kirke	153	153	153	148
Skole G97	134	37	0	0
Sum	2 214	2 082	2 010	1 970

Vertskommunetilskudd

Hemnes kommune har mottak for enslige mindreårige på Bjerka.

VKT	B2017	B2018	B2019	B2020
Vertskommunetilskudd	-1 215	-1 215	-1 215	-1 215
	0	0	0	0
Sum	-1 215	-1 215	-1 215	-1 215

Kommunen mottar tilskudd for 40 plasser for mindreårige. Grunnsats per kommuner er kr 624 979 og sats per mindreårig plass er kr 14 772. UDI har fra og med august 2016 sagt opp opsjon på 10 plasser dvs. reduksjon fra 40 + 10 opsjon til sammen 50 plasser til 40 plasser.

Note 6 – Renteinntekter og utbytte

Renteinntekten på kommunens innskudd avhenger av gjennomsnittlige innskudd og innskuddsrenten. Det utarbeides ikke likviditetsbudsjett og inntekter er derfor vanskelig å anslå. Forliket med DnB (2015) medførte ekstra utbetaling på 68 millioner kroner slik at kommunen vil til enhver tid ha mindre beløp i bank.

RENTE	B2017	B2018	B2019	B2020
Renteinntekt	1 790	1 790	1 790	1 790
	0	0	0	0
Sum	1 790	1 790	1 790	1 790

Ytterligere rentenedgang forventes ikke. Det er usikkerhet knyttet til inntektsanslaget.

Utbytte

Kommunen eier 6,99 % av aksjene i Helgelandkraft AS. Utbyttet har variert mer enn normalt de siste årene. Selskapet har gitt tidligere gitt tilbakemelding om at utbyttet vil bli laver enn vi har sett i gode år. Strømprisen påvirker inntjening og utbytte.

UTBYTTE	B2017	B2018	B2019	B2020
Utbytte HK	2 700	2 700	2 700	2 700
	0	0	0	0
Sum	2 700	2 700	2 700	2 700

Hemnes kommune mottok kr 2 247 000 i utbytte 2016.

Note 7 Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter

Renter og avdrag er beregnet ut fra rådmannens forslag til investeringer. Rådmannens valg er i tråd med kommunestyret mål for prioriteringer, investeringsrammer og gjeld.

Rentesats

Følgende rentesatser er benyttet ved beregning av renteutgifter

RENTESATS	År	B2017	B2018	B2019	B2020
Flytende	x	1,80 %	1,80 %	2,00 %	2,00 %
Fast I	2	1,51 %	1,51 %	2,00 %	2,00 %
Fast II	3	1,85 %	1,85 %	1,85 %	2,00 %
Fast III	5	2,10 %	2,10 %	2,10 %	2,10 %
Fast IV	7	2,30 %	2,30 %	2,30 %	2,30 %

Kommunen har lån med fastrente 2,35 % som avsluttes i desember 2016. Lånesaldo vil ved utgangen av desember være kr 126 932 000.

Det vurderes å dele lånet i 3 lån på kr 42 310 000, med bindingstid henholdsvis. 3 år, 5 år og 7 år.

Det er lagt til grunn at flytende rente vil være lav i det meste av økonomiplanperioden. På et tidspunkt vil imidlertid renten stige og kommunen vil da måtte finne rom til økte renteutgifter i budsjett og økonomiplaner.

Utvikling lånegjeld

I sist vedtatte økonomiplan (2016-2016) utvikler lån tatt opp til egne investeringer seg slik:

LÅN TIL INVESTERINGER		R2016	B2017	B2018	B2019	B2020
Gjeld	01.01	451 886	474 383	489 428	496 457	493 937
Opptak	Egne inv	17 256	19 190	20 905	14 586	14 408
Opptak	Selvkost	23 550	15 525	6 950	4 650	4 450
	Sum	40 806	34 715	27 855	19 236	18 858
Avdrag		-18 309	-19 670	-20 827	-21 755	-22 396
Gjeld	31.12	474 383	489 428	496 457	493 937	490 400

Renteutgifter

Oppdatert for endrede rentesatser på lån (jf. Økonomiplan 2016-2019) blir renteutgiftene slik:

AVDRAG	B2017	B2018	B2019	B2020
Lån til egne investeringer	19 669	20 807	21 738	22 239
Sum	19 669	20 807	21 738	22 239

Note 8 – Avdrag på lån

Avdrag på lån tatt opp til egne investeringer (jf. Økonomiplan 2016-2019) blir slik:

AVDRAG	B2017	B2018	B2019	B2020
Lån til egne investeringer	19 669	20 807	21 738	22 239
Sum	19 669	20 807	21 738	22 239

Note 9 – Til dekning av tidligere regnskapsmessig merforbruk

Hemnes kommune har ikke tidligere års merforbruk (underskudd) som må dekkes inn.

Note 10 – Til ubundne avsetninger

Avsetninger

Det avsettes kr 1 011 000 til disposisjonsfond i 2017. Av dette er kr 509 000 for å ha til finansiering av premieavvik.

Bruk av og avsetninger til ubundne fond i enhetene inngår i nettorammen til enhetene og tas ikke med i oppstillingen av Budsjettskjema 1A drift

Note 11– Til bundne avsetninger

Avsetninger

Konsesjonsavgiften, kr 10 97 000 avsettes til bundet fond

Bruk

Fra konsesjonsavgiftsfondet brukes årlig forrige års avsetning.

Bruk av og avsetninger til bundne fond i enhetene inngår i nettorammen til enhetene og tas ikke med i oppstillingen av Budsjettskjema 1A drift.

Note 12 Overføring til investeringsbudsjett

Overføring fra drift til investering i 2017 kr 1 500 000 og kr 2 500 000 i 2018, 2019 og 2020.

Note 13 Premieavvik

Kommunen belaster budsjett (og regnskap) med utgifter til pensjon. Pensjonspremien fordeles på enhetene en premiesats (20 %).

Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og pensjonskostnaden blir premieavviket. De fleste år får kommunen positive premieavvik.

Premieavviket blir en inntekt som senere utgiftsføres over 15,10 eller 7 år avhengig av når premieavviket oppstod.

Utgiftsføring av tidligere års premieavvik kalles amortisert premieavvik.

Fra KLP har vi mottatt en prognose som kan benyttes i økonomiplanperioden.

PENSJON	2017	2018	2019	2020
Betalt pensjonspremie (arb.giver.)	38 447 000	34 020 094	45 409 325	42 704 399
Premieavvik	14 409 900	8 940 609	19 739 172	16 011 515
Amortisert premieavvik	-4 978 056	-6 544 082	-7 630 124	-10 382 814

Premieavviket svinger en god del. Variabelen som forklarer svingningene er reguleringspremien som dekker lønn og G regulering. Det er knyttet usikkerhet til prognosen og usikkerheten blir større lengre ut i perioden.

Rådmannen legger imidlertid KLP sine prognoser til grunn. Dette medfører en økning i årlig utgiftsføring (amortisering).

Kapittel 4.5 Noter til budsjettskjema 1B

Utgangspunktet for de økonomiske rammene for alle enheter er nettoramme for budsjett 2017-2019 slik de er fastsatt i budsjett og økonomiplan for 2016-2019. I tillegg har enhetene fått økt rammene til finansiering av lønnsøkning og prisstigning. Alle enheter har fordelt tildelt planramme på diverse utgifter og inntekter før driftstiltak er lag til rammen. Driftstiltakene vil øke eller redusere nettorammen som enhetene skal drifte sin virksomhet for.

Note 1 Politisk virksomhet

I forslaget til årsbudsjett for politisk virksomhet er ungdomsrådet flyttet fra «112 Utvikling og strategi» til 109 Politikk. I budsjettet er endringer i møtegodtgjøring og tapt arbeidsfortjeneste innarbeidet. Utgifter til møtegodtgjørelse og tapt arb. fortjeneste er økt med kr 140 000.

Regnskapsføring for Hemnes kirkelige fellesråd (HKFR) pluss menighetsråd og hus er overtatt av Rana Kirkelige Fellesråd fra 2016. Til revisjon av HKFR og menighetshus og råd er det lagt inn kr 20 000 og føring av regnskap kr 123 000. Til revisjon av kommunens regnskap er det i henhold til oppgave fra kontrollutvalget avsatt kr 762 000.

Til kontrollutvalgets virksomhet er det budsjettet kr 180 900 som er en økning på kr 29 500. Til kontrollutvalgssekretariatet er det lagt inn kr 169 160 hvorav Hemnes kommune dekker kr 106 488. Dette er en nettoreduksjon på kr 21 600.

Note 2 Adm. personal og felles

I forslaget til årsbudsjett inngår fellesutgifter og reserverte tilleggsbevilgninger. Budsjettene til fellesposter som kopiering og porto er økt. Det er avsatt 2,7 % til lønnsøkning (kr 5,9 mill.) og reserve (buffer) på kr 1 000 000 for 2017. Utover porto og kopiering er posten for driftsutgifter meget små på dette kapittelet. Det er budsjettet med kr 217 900 i tilskudd til frivillighetssentralen. Til formannskapetets disposisjon er det budsjettet med kr 50 000.

Rådmannen har i sin innledning pekt på behovet for gradvis å redusere driftsutgiftene i planperioden. Nødvendig rammekutt i perioden 2018-2020 er budsjettet på dette kapitlet men må etter hvert fordeles via tiltak til enhetenes rammer.

Note 3 Stab

I forslag til budsjett for 2017 er driftstilskudd HKFR og andre trossamfunn flyttet til nytt kapittel 113 Kultur, tilskudd, kirke og trossamfunn. Budsjett til Ungjobb og Turistinformasjon er overført til kapittel 112 Utvikling og strategi.

Tiltak innenfor egen rammer

Stabsenheten (IKT, Regnskap/skatt/lønn, Service, Personal) viderefører dagens driftsnivå innenfor tildelte ramme.

Det er avsatt lønnsmidler til 50 % stilling som Utvalgssekretær. Denne stillingen har som hensikt å profesjonalisere utvalgsarbeidet. Vi bygger kompetanse og kontinuitet på dette feltet for å sikre kvalitet og internkontroll i den kommunale forvaltningen.

Digi-Post forventes satt i produksjon første halvår av 2017. Det er forventet kostnadsmessige og kvalitetsmessige gevinster som følge av dette. Grunnen til den forsinkede igangsettelsen av Digi-Post skyldes manglende midler knyttet til oppgradering av saksbehandlersystem. (Public 360)

Utfordringer

Årsverkene er i alle nevnte enheter dekket av 2 personer for å ha tilstedeværelse og faglig sikkerhet ved sykdom, ferie og annet fravær. Som følge av den pågående utviklingen med nedgang i nettorammer for personal- og driftskostnader i stab, vil vi ved neste korsvei ikke ha grunnlag til å vurdere annet enn strukturelle kutt. Det innebærer at vi tidlig må vurdere hvilke tjenester som eventuelt kan være til gjenstand for outsourcing slik at vi kan ha bærekraftig økonomi samt tilstrekkelig kvalitet på leveransene våre.

Note 4 Utvikling og strategi

I forslag til budsjett er kulturområdet flyttet fra kapittel 112 Utvikling og strategi kapittel 113 Kultur, tilskudd, kirke og trossamfunn. Folkehelsearbeid og frisklivssentral er flyttet til Kapittel 171 Helse og velferd. Ungjobb og turistinformasjon er overført til Kapittel 112 Utvikling og strategi. Utgifter til bygdeutvikling, næringsutvikling, kraftrettigheter, turistinformasjon og ungjobb inngår fra og med 2017 i dette kapittelet. Budsjett, økonomisk saksbehandling, internkontroll, innkjøp og anbud administreres fra dette kapittelet.

Bygdeutvikler i 80 % stilling (20% i skolen) og driftsutgifter er budsjettet. Tilskudd til ungjobb, kr 300 000, og turistinformasjon, kr 51 000, er videreført som tidligere år. Tilskudd til Hasvo er flyttet til Kapittel 113 Kultur, tilskudd, kirke og trossamfunn.

Note 5 Kultur, tilskudd, kirke og trossamfunn

Kapittelet opprettes fra og med 2017. På området inngår kultur, tilskudd til Hasvo, HKFR og trossamfunn. Det er budsjettet med kr 3 406 000 i driftstilskudd til HKFR. Til kommunal medfinansiering VTA hos Hasvo er det budsjettet med kr 1 510 000. Kommunestyret vedtok i desember 2015 å øke tilskudd til drift av idrettslag, festivaler, øvrige kulturformål for 2016. I rådmannens forslag er tilskuddene videreført i hele økonomiplanperioden (årlig økning kr 42 000). Budsjett til kjøp av tjenester hos Helgeland Museum er også økt med kr 56 000.

Note 6 Skolene (Skole, kulturskole og fritidsklubbene)

Forslaget til budsjett er nettorammen til Enhet skole på kr 69 815 000.- Utgangspunktet er budsjettet fra 1.1.2016. Budsjettrammen er bl.a. påvirket av økt timetall i naturfag 5.-7.- trinn (tiltak), flere fosterhjemsplasserte barn utenfor kommunen (tiltak) og en elev med ekstraressurs pga. vedtak i opplæringsloven § 5.1 om spesialundervisning (tiltak). HEVO (Hemnes voksenopplæring / flyktningskolen) har også hatt en enorm vekst i 2015 / 2016, men skal klare seg på inntektene fra IMDI. Rammene for enhet skole er redusert i rådmannen sitt forslag med 438 656.- etter en gjennomgang av tiltak og behov.

Tiltak for å balansere budsjettet

Fallende elevtall er noe som viser seg i lavere budsjett og mindre handlingsrom for enheten. Med 5 skoler på 521 elever er elevkostnadene relativt høye, dette er kostnader som er knyttet til

struktur og ikke i at de enkelte skolene har uforholdsmessig stort handlingsrom. Det er i 2016 - redusert med over 6 stillinger i grunnskolen for å ta ned kostnadene. Det er i tillegg gjennomført kostnadsreduksjon bl.a. på digital programvare (PULS). En positiv utvikling er at antallet elever med spesialundervisning går ned (systemtiltak), noe som gjør det lettere å holde seg innenfor rammene.

Driftstiltak

- 2 nye elever som er fosterhjemsplassert i andre kommuner. Det er nå 8 barn som har sin opplæring i andre kommuner. Dette er kostbart og genererer et grunnbeløp, pluss eventuelle kostnader til spesialundervisning
- Elev er innvilget spesialundervisning etter § 5.1. har behov for assistent og lærer
- Tiltak for å møte Kommunedelplanen Barn og Unge, ønskes det å tilbakeføre 20 % stilling for å imøtekomme behov i kommunen.
- Statlig føring på økt timetall i naturfag 5.-7. trinn med en time øker aktiviteten ved skolene. Det er beregnet at dette utgjør 40 % lærerressurs fordelt på 4 skoler.

Investeringer

Enhet skole har to investeringer som ligger under Tekniske tjenester sitt område, den ene går på lyddemping ved tre rom ved Finneidfjord skole. Den andre er det lagt inn midler i 2017 for å prosjektere tilrettelegging for en skoleelev som begynner ved Bjerka skole høsten 2018.

Voksen- og flyktningeopplæringen er den delen som gir størst utfordringer i budsjetteringen, både på inntektssiden og utgiftssiden. Inntektene varierer på hvor lenge flyktningene har vært i Norge, alder, grunnskoletilbud, voksenopplæring antall klasser osv. Det meste er variabler som endres etter overnevnte problemstilling. På grunn av mulige avtagende inntekter i årene som kommer (inntekten går ned på tilskudd bosetting etter 2. år, og 3.år) er et tiltak å sette av 400 000.- i fond for å møte denne problematikken.

Med tanke på tjeneste tilbud og tiltak rundt kommunedelplanen Barn og Unge ønskes det å tilbakeføre 20 % stilling (2015 nivå). Dette for å dekke behov i kommunen. Dette vil også være et steg i riktig retning for å innfri ny rammeplan for kulturskolen. Fritidsklubbene har ikke skissert opp noen nye behov denne gangen, men vil fortsatt være en viktig arena for barn og unge i Hemnes kommune.

Hemnes kommune har et godt skoletilbud, men den enkelte skole må drive smartere, og må søke besparelser på ikke lovpålagte oppgaver. Skolene må fortsette å se på ressursbruk opp mot læreplanmål, mål og føringer fra kommunen, og kvalitet. Reduserte rammer gir mindre fleksibilitet, gir begrensninger for tilpasset undervisning og tidlig innsats

Note 7 Barnehagene

Enhet barnehage består av 6 kommunale barnehager, enhetsleder, en logoped, en spesialpedagog og en merkantil ressurs. Utgangspunkt for budsjettet 2017 er driftsnivået pr 01.01.2016 med tillegg av de prioriterte tiltakene Rådmannen har valgt. I forslag til budsjett for 2017 er nettorammen til personal og driftsutgifter kr 35 102 000.

Tiltak innenfor rammene

Enheten fattet vedtak om ekstraressurs fra 15.08.16 som fortsetter til 14.08.17. Vedtaket er fattet på bakgrunn av sakkyndig vurdering hjemlet i Opplæringsloven §5,7. Vedtaket utgjør til sammen 1,20 årsverk, omfatter 3 barn og er finansiert innenfor egne rammer.

Ved hovedopptaket pr. 15.08.16. var det en oversøkning til Sørfjellet gårds- og friluftsbarnehage, sammenlignet med hva barnehagen har som godkjent leke og oppholdsareal. En midlertidig avdeling ble opprettet, og en bemanningsøkning med 2 årsverk ble iverksatt. Enheten har omdisponert egne midler og delfinansiert tiltaket.

Tiltak for å balansere budsjettet

Enheten har rammekorreksjon i 2017 på kr 209 234,- og i 2018 på kr 82 414,- Enheten vil i begynnelsen av året, starte en prosess for å styre innenfor rammene.

Driftstiltak

Enheten har lagt inn driftstiltak som omfatter oppgradering av datautstyr i barnehagene samt utvidelse av kapasiteten på en av linjene inn til en barnehage. Dette er tiltak som må gjennomføres dersom enheten skal kunne bidra i å oppnå en effektiviseringsgevinst. Kommunens satsing på økt bruk av digitale verktøy og digitale løsninger, stiller krav om at enhetene har både det utstyr og de tilganger som er nødvendig. Dette tiltaket vurderes å være i tråd med kommunedelplan Barn og unge. Tiltaket er fordelt over 2017 og 2018.

Enheten har lagt inn driftstiltak på husleieøkning for de lokalene som enheten leier til barnehagedrift. Husleieøkningen har i regnskapet økt i tråd med KPI, men har ikke vært regulert i budsjettet. Dette tiltaket har Rådmannen i sin helhet tatt med i hele økonomiplanperioden.

Sørfjellet gårds- og friluftsbarnehage utvidet driften fra 15.08.16 som følge av oversøkning ved hovedopptaket. Restfinansiering av denne utvidelsen er lagt inn som et driftstiltak.

Enheten vil gjennom hele 2017 oppleve et inntektstap som følge av Regjeringens vedtak om gratis oppholdstid med 20 timer pr uke for 3-, 4-, 5- og 6 åringer. Vedtaket gjelder for familier som har en samlet inntekt på mindre enn kr 405 000,- Dette er lagt inn som et driftstiltak, stipulert til kr 250 000,- Rådmannen har tatt med dette tiltaket alle år i økonomiplanperioden.

Investeringer

Enheten har med to små investeringstiltak pålydende kr 100 000,- hver. Det ene er renovering av garasje/lagerskur ved Hemnes barnehage og det andre er uteområde nye barnehage på Finneidfjord. Disse tiltakene er tatt ut av oversikten over investeringstiltak. Tiltakene blir tatt med på egen liste som skal til behandling i TMU ved fordeling av midler til små investeringsprosjekt i 2017.

I Oppvekst og kulturutvalget sak 21/16 ble plan «Leselyst i Hemnes» revidert og vedtatt. For å innfri de tiltakene som planen inneholder, er det behov for en oppgradering av IKT utstyr ute på avdelingene i barnehagene. Det innbefatter iPad og Smart board på avdelingene, til bruk i barnehagens pedagogiske tilbud.

Det ble i sak 49/16 FSK vedtatt merfinansiering av ny barnehage Finneidfjord, pålydende kr 1 500 000,- som følge av at arealet ble utvidet og barnehagen får plass til 42 barn. Dette investeringstiltaket er også lagt inn i Rådmannens forslag.

Det er foretatt en utredning med kostnadskalkyle for mulige alternativer for samlokalisering av barnehagetilbudet i Korgen. De ulike alternativer er ny felles barnehage på Aspmoen, tomten til «Aspetun». Annet alternativ er renovering og utbygging av dagens barnehage på Markusmoen, samt nybygg barnehage på «Steintippen».

Det vises til noter i investeringsplan for mer utdypende informasjon om investeringstiltakene.

Note 8 Teknisk

I forslaget til budsjett for 2017 er nettorammen til personal og driftsutgifter kr 42 621 000.

Utgangspunktet for budsjettet 2017 er driftsnivået 01.01.2016.

Vedlikeholdsbudsjettet for kommunale bygg er foreslått økt med 0,5 mill. i 2017, 1,5 mill. i 2018, 2,5 mill. i 2019 og 2,5 mill. i 2020, jf. kommunestyrevedtak 32/16 (økonomiplanen 2017-2020).

Enheten har rammekorreksjon i 2017 på kr 245 000,- fordelt en del av finansiering til internkontroll og investeringer samt et balanseringstiltak. I 2017 brukes kr 405 000 av fond (Statkraft kompensasjon) til finansiering av saksbehandling arealforvaltning. Enheten vil i begynnelsen av året, starte en prosess for å styre innenfor rammene.

Note 9 Helse og velferd

Enhet Helse og velferd er nylig vedtatt opprettet. Driftsramme for enheten er summen av planrammene for Helsetjenesten, Barnevern og Nav, samt folkehelse og Frisklivssentralen. Selve omorganiseringen er budsjettneutryl og fører ikke til endrede finansieringsbehov.

Helsetjenesten

Utgangspunktet for budsjettet 2017 er driftsnivået 01.01.2016. Budsjettet er i balanse. Uspesifiserte rammekorrigerer i 2016 er effektivert.

I budsjettforslaget er det ikke tatt høyde for videreføring av 0,4 årsverk tiltaksarbeid i PSYRUS. Dette finansieres i 2016 av tilskudd. Helse fikk i år et tilskudd for etablering av aktiviteter innenfor rus- og psykiatriområdet – Olehall-prosjektet m.m. Det vil bli søkt om tilskudd til videreføring av tiltakene i 2017. Tilskudd til 1 årsverk helsesøster til skolehelsetjenesten gjelder ett år, og går inn i 2017. Tiltaket medfører ikke kommunale utgifter.

Enheten har 3 delfinansierte driftstiltak, en reduksjon på kr 35 795. Helse har også et uspesifisert rammekutt på kr 82 900. Av dette er 50 200 en forventet konsekvens av den nye innkjøpsordningen. Enheten vil starte en prosess i januar for å styre driften innenfor rammene.

Nye tiltak – drift

Helseenheten har 5 driftstiltak – Nye behov. Noen av disse er tilpasset sentrale forhandlinger og føringer. Det er foreslått et tiltak om økning av tilsynslegeressurs på sykehjemmene, med halvårseffekt i 2017. Her ligger Hemnes betydelig under andre kommuner og anbefalt nivå. For å kunne iverksette dette tiltaket, må det utvides med en legehjemmel. Dette er et eget tiltak uten kostnader, men som krever politisk forankring for at kommunen skal være søkergod. Det siste tiltaket, opprettelse av psykologstilling, er foreslått utsatt til 2018. Da skal 2017 brukes til å arbeide mot andre kommuner for å vurdere mulig interkommunalt samarbeid. Dette kan søkes delfinansiert av tilskudd.

Nye tiltak – investering

Behovene er innlemmet i Teknisk enhets tiltak.

Utfordringer

En videre satsing innen rus- og psykiatriområdet er nødvendig. Dette har også vært et politisk fokusområde i de siste årene. Arbeidet med å definere ansvar for denne gruppen, fordelt på stat og kommune, starter i 2017. Hva dette vil medføre av konsekvenser er usikkert. Det er mye som tyder på at det fra 2020 vil kreves at kommunene har et kommunalt psykologtilbud. Dette mener vi er viktig både forebyggende og behandlende. Hemnes ligger lavt på legedekning, både for innbyggerne generelt og når det gjelder tilsynslegeordningen på sykehjemmene. Videre bør det jobbes med tiltak innenfor folkehelse, friskliv og forebygging.

Enheten har 20,74 årsverk.

Barnevernet

Barnevernet har fått et rammekutt som skal kunne løses innenfor avdelingens driftsbudsjett. Det arbeides kontinuerlig med å få en best mulig kostnadskontroll – dette er utfordrende, da barnevernet er spesielt. Oppdragsmengden, og dermed kostnadene er uforutsigbare. Dette støttes blant annet opp i KOSTRA-rapporten, der det står: «Undersøkelser gjort av KRD viser at ressursbruken i barnevernet i langt større grad enn for andre kommunale tjenester, styres av behov og lite av budsjett.»

Budsjettet er justert i forhold til gitt ramme. Tjenesten har ikke bedt om noen ekstra tiltak for 2017.

Nav

Driftsbudsjettet legger opp til et fremdeles forholdsvis lavt forbruk av økonomisk sosialhjelp, som vi har sett i siste halvdel av 2015 og hele 2016. Budsjettet gir rom for en fortsatt satsning på «På lag – i lag» i samarbeid med Hasvo, der sosialhjelpsmottakere får et arbeids- og aktivitetstilbud. Fra 01.01.17 er mottakere under 30 år pliktige til å være i denne type aktivitet. Tjenestens erfaringer med På lag – i lag gjør kommunen godt rustet til å innføre regelendringen. Budsjettrammen viderefører antall årsverk i sosialtjenesten på samme nivå som i 2016. Endringer i tjenesten i 2015 får helårvirkning først i 2016, og det ventes dermed bedring i Kostra-sammenheng når tallene for 2016 er klare.

Driftsbudsjett for flyktningetjenesten gir rom for å realisere Plan for bosetting, oppfølging og opplæring av bosatte flyktninger. Underskudd og overskudd i tjenesten reguleres med bruk og avsetning til fond. Tjenesten er selvfinansierende i økonomiplanperioden. Budsjettet gir rom for økning med ett årsverk til programrådgivning.

Tjenestene i Nav har ikke tiltak som krever merfinansiering.

Note 10 Omsorg

Omsorgstjenesten består av Miljøtjenesten, Korgen omsorgstjeneste og Hemnesberget omsorgstjeneste. Utgangspunktet for budsjettet 2017 er driftsnivået 01.01.2016. Budsjettet er i balanse. Enhetens tiltak i «Bærekraftig utvikling» er nå effektivt, med unntak av omgjøring av sykehjems plasser som er vedtatt effektivt (4 plasser) i 2017. Rammene har i seg en reduksjon med 2 mill fra og med 2014 som en forventet effekt av redusert sykefravær. I 2016 har dette lyktes med egenmeldingsprosjektet, nå ser vi en stigning i fraværet og det jobbes med tiltak for å opprettholde det gode resultatet.

Enheten har delfinansierte PUF-tiltak som utgjør en underfinansiering på kr 350 108. Enheten har også en rammekorrigerings på kr 298 700. Til sammen vil dette utgjøre en rammekorrigerings på kr 648 808 (neg.). Av dette er kr 130 100 en forventet konsekvens av ny innkjøpsordning. Enheten vil starte en prosess i januar for å styre driften innenfor rammene.

Nye tiltak - drift

Omsorgsenheten har 4 driftstiltak, tilpasset vedtatt Kommunedelplan for Helse & Omsorg. Alle 4 er politisk vedtatt i 2016 og iverksatt.

Nye tiltak – investering

De fleste behovene er innlemmet i Teknisk enhets tiltak når det gjelder byggetekniske tiltak. I tillegg har enheten behov for noe nytt utstyr til matproduksjon. Det største tiltaket er allikevel oppfølging av K-sak 29/16 – renovering av sykehjemsavdelingen Gammelstua på Hemnesberget.

Utfordringer

Kommunedelplan for Helse & Omsorg ble vedtatt i 2015. Den gir føringer og mål for tjenesten. Tiltaksdelen til planen er under arbeid. Omsorgstjenesten er kostnadskrevende å drive. Kommunen deltar nå i interregionalt prosjekt, BitStream, som vi mener vil hjelpe tjenesten å se på tjenesteleveransen/tilbudet på en ny måte. Her er brukerens behov i fokus, og stikkord ellers er digitalisering. Dette mener vi vil være effektiviserende. Store deler av prosjektet dekkes av tilskudd.

Tjenesten har en økning i antall ressurskrevende brukere. For de under 67 år blir noe av utgiftene refundert av staten. Det betyr f.eks. at de fleste i den økende gruppen demente ikke kommer inn under denne ordningen.

Tjenesten har en utfordring med å rekruttere tilstrekkelig kompetanse og med å redusere uønsket deltid.

Samhandlingsreformen har skjerpet kravet til kommunene. Nå er tilbudet innenfor somatikken i hovedsak innfridd, nå kommer det samme kravet innenfor psykiatrien. Det er også vedtatt en lovendring om rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester – kriterier og ventelister.

Det fremgår klart av loven at pasient eller bruker har rett til slikt opphold dersom dette etter en helse- og omsorgsfaglig vurdering er det eneste kommunale tilbudet som kan sikre pasienten og brukeren nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester. Hva dette vil bety av utfordringer for Hemnes vet vi ikke nå.

Utfordring framover er å jobbe forebyggende. Stikkord her er folkehelsetiltak og frisklivssentral. Det vil gi en besparelse på lenger sikt.

Kapittel 5 Investeringsplan

Note	Ansvar	Art	Tjen.		Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Finansforvaltning:								
1	1092	3510		AVDRAG STARTLÅN	859 000	875 000	875 000	875 000
2	1923	3529		AKSJER OG ANDELER - EGENKAPITALINNSKUDD	1 460 000	1 460 000	1 460 000	1 460 000
Tiltak uspesifisert:								
3	6400	3232	120	FORSVARLIG ARKIV - TILTAK ETTER PÅLEGG	100 000	100 000	0	0
4	6401	3232	120	DIGITALISERING AV EIENDOMSARKIVET	500 000	0	0	0
5	6401	3203	120	IKT INVESTERINGER	500 000	500 000	500 000	500 000
6	6402	3470	380	FRILUFTSPLAN	200 000	200 000	200 000	200 000
7	6415	3201	338	HOVEDPLAN BRANN	0	4 100 000	100 000	300 000
8	6418	3232	332	TRAFIKKSIKKERHETSPLAN	200 000	200 000	200 000	200 000
9	6419	3232	332	UTBYGGING GATELYS	200 000	200 000	200 000	200 000
10	6420	3232	332	HOVEDPLAN VEGER	4 600 000	4 600 000	4 600 000	4 600 000
11	6420	3232	332	KOMMUNALE VEGER - LAGERBYGG TIL STRØSAND M.V.	0	0	0	1 540 000
12	6421	3232	335	GRØNTANLEGG/ STEDSUTVIKLING	500 000	500 000	500 000	500 000
13	6422	3232	315	FINNEIDFJORD HAVNEPARK - OPPRYDDING	0	0	0	1 500 000
14	6430	3203	222	IKT-INVESTERINGER SKOLE	400 000	400 000	400 000	400 000
15	6430	3232	222	HEMNES SENTRALSKOLE - UTSKIFTING AV VANN- OG AVLØPSLEDN.	1 250 000	0	0	0
16	6430	3201	222	SKOLENE - UTSTYR	200 000	200 000	200 000	200 000
17	6430	3232	222	SKOLER OG BARNEHAGER - UTEAREAL	300 000	300 000	300 000	300 000
18	6430	3232	222	BASSENG BLEIKVASSLI	0	0	0	500 000
19	6431	3232	221	FINNEIDFJORD BARNEHAGE - RENOVERING OG UTVIDELSE AV AREAL	6 500 000	0	0	0
20	6431	3232	221	PLAN LESELYST I HEMNES	0	0	0	0
21	6431	3232	221	NY BARNEHAGE KORGEN	0	0	1 500 000	2 500 000
22	6431	3232	221	KORGEN BARNEHAGE - RENOVERING/ OPPRUSTING	0	0	0	0
23	6432	3201	261	VELFERDSTEKNOLOGI I OMSORGSTJENESTEN	150 000	0	0	0
24	6432	3232	261	HOM OG KOM - SYKESIGNALANLEGG	359 000	0	0	0
25	6432	3232	261	HOM - AVD. GAMMELSTUA - RENOVERING	2 530 000	5 000 000	0	0
26	6432	3201	261	KOM - KJØKKEN - PAKKEMASKIN	181 000	0	0	0
27	6433	3232	130	ENHET TEK - RÅDHUSET - REHAB. VENTILASJON, STYRING OG LYSKILDER	0	0	2 700 000	0
28	6434	3232	130	HOVEDPLAN KOMMUNALE BYGG	2 600 000	2 600 000	4 600 000	4 600 000
29	6435	3232	265	REHABILITERING AV KOMMUNALE BOLIGER	200 000	0	200 000	0
30	6437	3232	381	IDRETTSHALL KORGEN	0	7 600 000	0	0
31	6438	3232	386	REHABILITERING AV RANHEIMBRYGGA	0	0	2 430 000	0
32	6457	3470	390	KIRKEN	3 050 000	1 600 000	1 600 000	1 990 000
33	6480	3280	300	KJØP AV ARERALER	150 000	0	0	0
Tiltak selvkost:								
34	6450	3232	340	HOVEDPLAN VANN	3 050 000	2 750 000	2 600 000	2 400 000
35	6460	3232	350	HOVEDPLAN AVLØP	12 475 000	4 200 000	2 050 000	2 050 000
TIL SAMMEN					42 514 000	37 385 000	27 215 000	26 815 000
FINANSIERING								
Finansforvaltning:								
36	1092	3922	880	MOTTATTE AVDRAG STARTLÅN	-859 000	-875 000	-875 000	-875 000
Tiltak uspesifisert:								
37	1092	3910	870	BRUK AV LÅN	-19 190 000	-20 905 000	-14 568 000	-14 408 000
38	1092	3920	870	MOTT.AVDR.UTLÅN/AKSJER/ANDELER	-1 576 000	-1 576 000	-1 576 000	-1 576 000
39	1851	3729	880	REF. MVA PÅLØPT I INV. REGNSK.	-3 864 000	-4 579 000	-3 046 000	-3 006 000
40	1961	3970	880	OVF.FRA DRIFTSREGNSKAPET	-1 500 000	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000
Tiltak selvkost:								
41	1092	3912	870	BRUK AV LÅN VANNFORS.	-3 050 000	-2 750 000	-2 600 000	-2 400 000
42	1092	3913	870	BRUK AV LÅN AVLØP	-12 475 000	-4 200 000	-2 050 000	-2 050 000
TIL SAMMEN					-42 514 000	-37 385 000	-27 215 000	-26 815 000

5.1 Budsjettskjema 2A - investering

	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Investeringer i anleggsmidler	46 990 673	44 789 260	39 239 000	34 725 000	20 350 000	16 440 000
Utlån og forskutteringer	4 262 814	0	0	0	0	0
Kjøp av aksjer og andeler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	4 352 883	854 000	859 000	875 000	875 000	875 000
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0	0
Avsetninger	1 884 618	251 923	0	0	0	0
Årets finansieringsbehov	57 490 988	45 895 183	40 098 000	35 600 000	21 225 000	17 315 000
Bruk av lånemidler	-38 928 241	-40 806 000	-34 140 000	-27 930 000	-15 017 000	-11 627 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-122 222	0	0	0	0	0
Tilskudd til investeringer	-2 360 611	1 460 000	1 460 000	1 460 000	1 460 000	1 460 000
Kompensasjon for merverdiavgift	-3 764 625	-3 467 000	-3 486 000	-4 182 000	-2 720 000	-2 200 000
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-5 208 691	-2 427 000	-2 432 000	-2 448 000	-2 448 000	-2 448 000
Andre inntekter	-129 701	0	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering	-50 384 390	-45 240 000	-38 598 000	-33 100 000	-18 725 000	-14 815 000
Overført fra driftsregnskapet	-3 036 940	-403 260	-1 500 000	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000
Bruk av tidligere års udisponert	-777 780	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	-3 414 100	0	0	0	0	0
Sum finansiering	-57 742 911	-45 643 260	-40 098 000	-35 600 000	-21 225 000	-17 315 000
Udekket/udisponert	-251 923	251 923	0	0	0	0

5.2 Økonomisk oversikt - investering

	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Salg av driftsmidler og fast eiendom	-122 222	0	0	0	0	0
Andre salgsinntekter	-129 701	0	0	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	-878 896	0	0	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	-3 764 625	-3 467 000	-3 486 000	-4 182 000	-2 720 000	-2 200 000
Statlige overføringer	0	0	0	0	0	0
Andre overføringer	-2 360 611	1 460 000	1 460 000	1 460 000	1 460 000	1 460 000
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	0	0	0	0	0	0
SUM INNTEKTER (L)	-7 256 055	-2 007 000	-2 026 000	-2 722 000	-1 260 000	-740 000
Utgifter						
Lønnsutgifter	4 107 227	0	0	0	0	0
Sosiale utgifter	647 276	0	0	0	0	0
Kjøp av varer og tj som inngår i kommunal tj.prod.	36 141 040	43 589 260	35 989 000	32 925 000	18 650 000	14 250 000
Kjøp av varer og tj som erstatter kommunal tj.prod	330 673	0	0	0	0	0
Overføringer	5 764 457	1 200 000	3 250 000	1 800 000	1 700 000	2 190 000
Renteutg, provisjoner og andre finansutg	0	0	0	0	0	0
Fordelte utgifter	0	0	0	0	0	0
SUM UTGIFTER (M)	46 990 673	44 789 260	39 239 000	34 725 000	20 350 000	16 440 000
Finanstransaksjoner						
Avdragsutgifter	4 352 883	854 000	859 000	875 000	875 000	875 000
Utlån	4 262 814	0	0	0	0	0
Kjøp av aksjer og andeler	0	0	0	0	0	0
Dekning tidligere års udekket	0	0	0	0	0	0
Avsetning til ubundne investeringsfond	0	251 923	0	0	0	0
Avsetninger til bundne fond	1 884 618	0	0	0	0	0
Avsetninger til likviditetsreserve	0	0	0	0	0	0
SUM FINANSIERINGSTRANSAKSJONER (N)	10 500 315	1 105 923	859 000	875 000	875 000	875 000
FINANSIERINGSBEHOV (O = M+N-L)	50 234 933	43 888 183	38 072 000	32 878 000	19 965 000	16 575 000
Bruk av lån	-38 928 241	-40 806 000	-34 140 000	-27 930 000	-15 017 000	-11 627 000
Salg av aksjer og andeler	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	-4 329 795	-2 427 000	-2 432 000	-2 448 000	-2 448 000	-2 448 000
Overføringer fra driftsregnskapet	-3 036 940	-403 260	-1 500 000	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000
Bruk av tidligere års overskudd	-777 780	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-3 414 100	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
SUM FINANSIERING (R)	-50 486 856	-43 636 260	-38 072 000	-32 878 000	-19 965 000	-16 575 000
UDEKKET/UDISPONERT (S = O-R)	-251 923	251 923	0	0	0	0

Kapittel 5.3 Noter til budsjettskjema 2A

(E) – nye/ endrede tiltak i forhold til øk. plan 2016 - 2019

(U) – uendrede tiltak i forhold til øk. plan 2016 - 2019

Note 1 AVDRAG STARTLÅN (U)

Avdragene på startlån som kommunen betaler til husbanken skal føres som en utgift i investeringsregnskapet.

Note 2 AKSJER OG ANDELER – EGENKAPITALINNSKUDD (U)

Eierne har ansvaret for å stille egenkapital. Myndighetene stiller krav om at egenkapitalen skal stå i et visst forhold til garanterte pensjonsytelser. Egenkapitalen må økes når pensjonsfondet øker. Kommunen må årlige innbetalinger av egenkapitalinnskudd. Utgiftene til egenkapitalinnskudd kan ikke lånefinansieres.

Note 3 FORSVARLIG ARKIV - TILTAK ETTER PÅLEGG (U)

Pålegg for å sikre at arkivstoff lagres på en trygg og sikker måte.

Note 4 DIGITALISERING AV EIENDOMSARKIVET (E)

Tiltak gjelder skanning av byggesaksarkivet og eiendomsarkivet. Dette er arkiv som inneholder opplysninger som vil være i daglig bruk. Tiltaket vil gi besparelser bemanningsmessig, da det letter arbeidet med å finne fram dokumenter fra arkiv. Det vil også gi en betydelig forbedring i publikumsservicen, da dokumenter vil være lettere tilgjengelig. Prosjektet ble påbegynt i 2016

Note 5 IKT INVESTERINGER (U)

Nødvendig bevilgning for å sikre at IKT – systemene er funksjonelle og operative. I 2017 skal kr. 55.000 benyttes til å styrke IKT infrastruktur i barnehagene å bidra til at gevinstene av Leselyst-prosjektet blir realisert. For øvrig skal deler av avsatte midler brukes til å styrke IKT systemene i kommunens øvrige enheter.

Note 6 FRILUFTSPLAN (U)

Kommunal egenandel til prosjekter som får tippemidler.

Note 7 HOVEDPLAN BRANN (E)

Bevilgninger i henhold til vedtatt hovedplan. I 2018 er det bevilgning til ny brannbil i Korgen.

Note 8 TRAFIKKSIKKERHETSPLAN (U)

Kommunal egenandel til prosjekter som får tilskudd fra «Aksjon skolevei» (80% tilskudd)

Note 9 UTBYGGING GATELYS (U)

Midlene brukes til oppgradering av eksisterende anlegg og belysning på nye strekninger.

Note 10 HOVEDPLAN VEGER (U)

Bevilgning til opprusting av kommunale veger, der det er stort etterslep. En heving av vegstandarden vil være med på redusere drifts- og vedlikeholdsutgiftene. Rehabilitering skjer i henhold til vedtatt hovedplan for kommunale veger. Bevilgningen i eksisterende øk. plan videreføres i forslaget til øk. plan 2017 - 2020

Note 11 KOMMUNALE VEGER - LAGERBYGG TIL STRØSAND M.V. (E)

Nytt lager Hemnesberget driftssentral, med strøsandlager, asfaltlager, og kald lagergarasje. Dagens strøsandlager er i dårlig forfatning. Bygget er utslitt og har store skader på konstruksjonen, samt at det er for lite til dagens behov for strøsandlager på Hemnesberget. Nytt lager for strøsand bør sees på i sammenheng med behov for nytt lagerlokale på driftssentralen. I dag har vi et bygg på ca. 300 m² med kald og varm del. Tilstanden på bygget er svært dårlig, og det er fundamentert på pæler. Deler av bygget er i så dårlig forfatning at restaurering ansees som lite fornuftig.

I tillegg er det behov for lagerplass for asfaltlappemasser under tak.

Det er ikke funnet plass for tiltaket før i 2020.

Note 12 GRØNTANLEGG/ STEDSUTVIKLING (U)

Benyttes til fornying og opprusting av sentrumsområdene, ofte som kommunal egenandel ved tildeling av fylkeskommunale stedsutviklingsmidler. Midlene gir mer attraktive og funksjonelle sentra.

Note 13 FINNEIDFJORD HAVNEPARK - OPPRYDDING (E)

Det er startet planlegging av opprydding og utbygging av Finneidfjord havnepark.

Ny småbåthavn er ferdig, og området bør framstå bedre estetisk. Blant annet bør kvistlageret fjernes, og det må lages en drenggrøft i grensen mot vest.

Planene er ikke kommet så langt at en har sikre kostnadsanslag, men det foreslås en bevilgning i 2020 på kr. 1,5 mill.

Note 14 IKT-INVESTERINGER SKOLE (U)

Årlig bevilgning til oppbygging og fornying av IKT- investeringer i skolene. Nødvendig for å oppnå høy kvalitet på undervisningen.

Note 15 HEMNES SENTRALSKOLE - UTSKIFTING AV VANN- OG AVLØPSLEDN. (U)

Ledningsnett er gammelt og har for liten kapasitet for å ta unna økte avløpsmengder, blant annet etter at bassenget ble renovert. Bør gjennomføres før en får havari som gir store driftsmessige problemer.

Note 16 SKOLENE - UTSTYR (U)

Årlig bevilgning til nytt utstyr til skolene, i hovedsak lekeapparater , sportsutstyr og lignende.

Note 17 SKOLER OG BARNEHAGER - UTEAREAL (U)

Årlig bevilgning til utearealene til skoler og barnehager.

Note 18 BASSENG BLEIKVASSLI (E)

De tekniske anleggene må utskiftes før bassenget kan tas i bruk igjen. Nye krav gjør at det også må foretas noen oppgraderinger av selve bassenggruppen. Rådmannen har ikke funnet rom for å gjennomføre investeringen i henhold til gjeldende øk. plan. Det foreslås en startbevilgning på prosjektet med kr. 500 000,- i 2020.

Note 19 FINNEIDFJORD BARNEHAGE (E)

Bevilgning til ny barnehage er budsjettert i 2016 og 2017. Det ble i 2016 vedtatt at antall plasser skal økes fra 36 til 42. Dette gjør at kostnadene øker, og det må tilleggsbevilges kr. 1,5 mill.

Note 20 PLAN LESELYST I HEMNES (E)

Det ble i Oppvekst og kulturutvalget, sak 21/16 vedtatt revidert plan Leselyst i Hemnes. Planen er revidert i tråd med nye sentrale føringer, og kommende ny Rammeplan for barnehagene. Det er bl.a. hensyn tatt de nye krav som stilles til bruk og implementering av IKT og digitale verktøy i barnehagen.

For å innfri dette er det behov for å anskaffe smart-board til hver barnehage, samt nettbrett til hver avdeling. Denne anskaffelsen kan gjøres over 2 år.

Rådmannen har ikke funnet rom for dette prosjektet i øk. planperioden, men siden det er relativt små beløp det gjelder forutsettes det at tiltaket kan dekkes innenfor rammene til IKT – investeringer og IKT- investeringer skoler.

Note 21 KORGEN BARNEHAGE (E)

Det er utarbeidet en egen utredning av enhet barnehage som inneholder flere alternativ til framtidig barnehageløsning i Korgen, og hvilke driftsmessige konsekvenser de enkelte alternativene medfører. Det tas sikte på å få avklart alternativ i 2016. Prosjektet er så stort at det foreslås finansier over 3 år.

Totalkostnadene vil avhenge av hvilket prosjekt som blir valgt. Prosjektet foreslås tatt inn i øk. planen i 2018, med bevilgning over 3 år. Det betyr at bygget ikke står ferdig før i 2021.

Note 22 KORGEN BARNEHAGE - RENOVERING/ OPPRUSTING (E)

Korgen fysak-barnehage er nedslitt og normalt vedlikehold er ikke blitt utført i de senere år. I tillegg har barnehagen en avdeling som ikke er bygget for barnehagedrift, noe som resulterer i behov for en del bygningsmessige tilpasninger.

Med bakgrunn i tidligere utredninger, sist i 2015, ble det lagt til grunn en enhetspris på 16.000 kr/m². Vi velger å fortsatt benytte denne enhetsprisen, men at summen justeres i forhold til prisvekst i perioden.

Opprustingen må knyttes opp mot planene for ny barnehage i Korgen, og det er ikke funnet rom for dette prosjektet i kommende øk. planperiode.

Note 23 VELFERDSTEKNOLOGI I OMSORGSTJENESTEN (U)

Dagens situasjon gir ikke beboerne mulighet til å få internett-tilgang på omsorgssentrene. Dagens teknologi gir også betydelige muligheter til effektivisering av tjenestene ved bruk av internettløsninger. Tiltaket er derfor viktig og en naturlig videreføring av blant annet med den omfattende fibernett-utbyggingen kommunen gjennomfører. Prosjektet er finansiert over 2 år med oppstartbevilgning i 2016 og restfinansiering i 2017

Note 24 HOM OG KOM - SYKESIGNALANLEGG (U)

Dagens anlegg har havarert, og kan ikke repareres. Det er påkrevd å ha et slikt anlegg.

Prosjektet er finansiert over 2 år med oppstartbevilgning i 2016 og restfinansiering i 2017

Note 25 HOM - AVD. GAMMELSTUA - RENOVERING (E)

Viser til K-sak 29/16. Sykehjemsavdelingen Gammelstua på Hemnesberget er nedslitt og det er behov for en betydelig renovering og utbedring til dagens krav. Foreløpig kalkyle er basert på normtall. For å skape større sikkerhet for prosjektet, må det gjennomføres tverrfaglig prosjektering. Tiltaket omfatter nye vindu, dører, rehabilitering av overflater og etablering av dusj på pasientrom som mangler dette.

Avdelingen tilfredsstiller heller ikke kravene om rent og skittent skyllerom, det må etableres.

Tiltaket vil gi bygningsmessige driftsbesparelser .

Dersom gammelstua skal bytte lokalitet (som er et alternativ i vedtaket i K-sak 29/16), blir det behov for å montere takskinner ved avd. Selhornet (i dag er dette avd. med bemannede boliger). Fellesarealer som kjøkken og bad må renoveres.

Det vil bli søkt om tilskudd fra Husbanken til prosjektet, og et eventuelt tilskudd vil gjøre prosjektet tilsvarende kostnadsbesparende for kommunen.

Prosjektet kan tas over 2 år, da det er behov for prosjektering og anbudsutarbeidelse i forkant.

Prosjektet er stort og kostnadskrevende, og går på bekostning av andre bygningsmessige tiltak som er foreslått fra enhetene. Det medfører også at remmen til bevilgningen til kommunale bygg ikke kan økes for i 2019.

Siden renoveringen av denne avdelingen er politisk vedtatt , har rådmannen innarbeidet dette i forslaget til investeringsplan.

Note 26 KOM - KJØKKEN - PAKKEMASKIN (E)

Pakkemaskinen som brukes ved vakumpakking av mat (kok/kjøll) er utslitt og må skiftes ut. Dette er et helt nødvendig tiltak for å kunne produsere og oppbevare mat.

Note 27 RÅDHUSET - REHAB. VENTILASJON, STYRING OG LYSKILDER (E)

Tiltaket omhandler etablering av nytt ventilasjonsanlegg, styring og nye lyskilder i korridorer og kontorer.

Dagens ventilasjonsanlegg er plassert i teknisk rom på tak, er utrangert og er satt ut av drift. Eksempelvis vil eksisterende belysning i korridorer og gangsoner bli erstattet med nye (bedre lysytelse og mindre energiforbruk), på eksisterende kursopplegg.

Prosjektet foreslås gjennomført i 2019.

Note 28 HOVEDPLAN KOMMUNALE BYGG (E)

Kommunestyret har vedtatt en målsetting om større fokus på opprettholdelse av bygningsmassens realverdi. Det er et betydelig etterslep på vedlikeholdet av byggene, noe som gir dyrere drifts- og vedlikeholdsutgifter. Rådmannen foreslår at bevilgningen økes årlig med kr. 2 mill. pr. år fra og med 2018, tilsvarende det som er gjort med bevilgningen til kommunale veier. Innenfor denne rammen forutsettes at alle forslag til mindre byggtekniske tiltak gjennomføres.

Note 29 REHABILITERING AV KOMMUNALE BOLIGER (U)

Også de kommunale eldreboligene er preget av dårlig vedlikehold, og manglende renovering av kjøkken, bad og overflater. Standarden på en del av boligene er slik, at det er vanskelig å få de utleid.

Note 30 IDRETTSHALL KORGEN (E)

Prosjekt som er prioritert i gjeldende økonomiplan. Det er ikke tatt høyde for driftsutgifter i gjeldende økonomiplan. Forprosjekt på bygget gjennomføres i 2016.

I gjeldende øk. plan er prosjektet forutsatt påbegynt i 2017, men fullføring i 2018. I forslaget til ny øk. plan er hele investeringen lagt inn i 2018.

Note 31 REHABILITERING AV RANHEIMBRYGGA (E)

Standarden på bygget er slik at gjenstandssamlingen forringes. I samarbeid med Helgeland museum er det utarbeidet planer for rehabiliteringen. Tiltaket foreslås i den nye planen flyttet fra 2017 til 2018.

Not 32 KIRKEN (E)

Fellesrådet har synliggjort behovet for økte investeringsmidler i forhold til gjeldende øk. plan, Rådmannen har ikke funnet rom for økning før i 2019

Note 33 KJØP AV AREALER (U)

En rutinemessig gjennomgang av eiendomsregisteret har avdekket at kommunen har en del arealer som ikke er i orden hjemmelsmessig. Blant annet er det en del kirke- og kirkegårdsareal, der eiendomsforholdene ikke er i orden. Det er viktig å få ryddet opp i dette.

Note 34 HOVEDPLAN VANN (E)

Det vises til handlingsplan vedtatt i 2016. Av større tiltak i planperioden kan nevnes utvidelse av vannbehandlingsanlegget på Bjerka og en ny vannledning mellom Bjerka og Finneidfjord

Note 35 HOVEDPLAN AVLØP (E)

Ny hovedplan ble vedtatt i 2016. Det vil bli store investeringer de 2 første årene i planperioden, etter det vil investeringsbehovet avta. De store investeringene de 2 første årene er i tilknytning til renseanlegget på Hemnesberget, kostnadene i forbindelse med rehabiliteringen av fv. 808 og renovering av avløpsanlegget ved Bleikvassli gruber.

Note 36 MOTTATTE AVDRAG (STARTLÅN) (U)

Inntekter på avdrag fra de som har fått innvilget startlån. Midlene skal brukes til nedbetaling av disse lånene. Midlene kan ikke brukes til andre formål.

Note 37 UTLÅN EGNE MIDLER (USPESIFISERT) (E)

En stor del av de foreslåtte prosjektene må lånefinansieres. Lånebehovet i planperioden er holdt på et nivå som gjør at samlet lånegjeld til uspesifiserte tiltak ikke øker i planperioden, jf. kommunestyrets mål nr. 5. I gjeldende øk. plan er lånerammen for 2018 og 2019 oppbrukt i forhold til kommunestyrets mål. Dette betyr at det ikke er rom for nye tiltak disse årene, uten at vedtatte prosjekt flyttes eller tas ut av planen.

I forslaget til ny plan har rådmannen funnet plass for noen få nye prosjekter, der det er klare driftsmessige besparelser som en følge av tiltakene. Noen nye prosjekter er politisk vedtatt siden forrige øk. planbehandling. Disse tiltakene har også rådmannen innarbeidet i

foreliggende forslag. De nye tiltakene i 2018 og 2019 har medført at tiltak som ble vedtatt i gjeldende øk, plan er flyttet lengere ut i planperioden.

Note 38 MOTT. AVDR. UTLÅN/AKSJER/ANDELER (E)

Renter og avdrag på ansvarlig lån til Helgeland Kraft AS delfinansierer investeringene.

Note 39 REF. MVA PÅLØPT I INV. REGNSK. (E)

Merverdiavgiften av investeringstiltakene skal i sin helhet tilbakeføres til investeringsregnskapet, og må derfor budsjetteres her.

Note 40 OVERFØRING FRA DRIFT (U)

I den grad driftsbudsjetter gir rom for det foreslås deler av investeringene finansiert ved å overføre midler fra driftsbudsjettet.

Note 41 UTLÅN EGNE MIDLER (VANN) (E)

Investeringene til utbygging på vannverkene finansieres i sin helhet med lån. Renter og avdrag på disse lånene dekkes av gebyrinntektene.

Note 42 UTLÅN EGNE MIDLER (AVLØP) (E)

Investeringene til utbygging på avløpsanleggene finansieres i sin helhet med lån. Renter og avdrag på disse lånene dekkes av gebyrinntektene.

Kapittel 6 Tilskuddsordninger 2017

Tilskudd FRA Hemnes kommune	Endring	2017
Robust landbruk	50 000	200 000
HASVO	51 500	1 510 000
Tilskudd fra folkehelse til organisasjoner og lag		18 000
Idrettslag, drift	25 000	275 000
Idrettsanlegg (kulturformål)		80 000
Idrettsanlegg (kommunal andel priv.spillemidl.anlegg)		200 000
Idrettsanlegg (hall Bjerka.m.m)		175 000
Festivaler/sommerfestuker	10 000	111 000
Skolemusikk	4 000	44 000
Ungdomsklubbene		
Barne- og ungdomsforeninger		15 100
17.mai		30 000
Kulturformål ungdom (ungdomsrådet)		89 900
Kulturpris – ungdomsråd		0
Kulturpris		0
Øvrige kulturformål	3 000	33 000
Nærmiljøutvalgene		130 000
4H (overføring fra kulturformål ungdom) Private veger (1)	30 000	200 000
Politiske partier	0	78 200
Kirken	251 420	3 406 620
Trossamfunn	27 200	197 900
Private barnehager	0	1 915 000
Krisesenter	0	580 000
Frivillighetssentralen	5 000	217 900
Fiske- og viltforvaltningen		12 800
Jordbruksfondets rentemidler	0	21 800
Rovviltpremier	0	2 100
Norsk Landbruksrådgivning	0	114 500
Helgeland landbrukstjenester (landbruksvikar)	0	160 000
Ungjobb	0	300 000
Tilskudd bedrift	-61 500	150 000
Turistinformasjon		51 000
Driftstilskudd PPT Rana (3)	0	1 356 714
Tilskudd til kurs/kompetanse		300 000
Tilskudd til Mental helse	0	70 000
Norsk pasientskadeerstatning	109 060	259 060
Til sammen		9 397 434

Tilskudd TIL Hemnes kommune		
Tilskuddene er innarbeidet i rammene til enhetene		
Rentekompensasjon – investering i grunnskolene og G 97		315 770
Kompensasjonstilskudd omsorgsboliger/sykehjem		1 694 700
Rentekompensasjon kirke		64 448
Ressurskrevende brukere*	5 743 947	8 227 947
Refusjon veterinærvakt		
Tilskudd til bosetting av flyktninger (integreringstilskudd)		8 563 200
Refusjon kommunal fysioterapeut	14 460	192 540
Til sammen		19 058 605

*forutsatt 80 % av utgifter over innslagspunktet

Kapittel 7 Bruk av og avsetning til driftsfond

OPPSTILLINGEN VISER BUDSJETTERT BRUK AV OG AVSETNING TIL FOND I ØKONOMIPLANPERIODEN 2017-2020

Alle tall hele 1000

DISPOSISJONSFOND				B2017			B2018			B2019			B2020		
FONDNR	FONDNAVN	STED	31.12.2015	BRUK	AVSETNING	31.12	BRUK	AVSETNING	31.12	BRUK	AVSETNING	31.12	BRUK	AVSETNING	31.12
25699003	PREMIEAVVIK	1930 Finans	509	0	509	1 018	0	509	1 527	0	509	2 036	0	509	2 545
25699007	TOMTEFOND	6011 Tekn		0	50	50	0	50	100	0	50	150	0	50	200
25699007	TOMTEFOND	6014 Tekn		0	50	100	0	50	150	0	50	200	0	50	250
25699007	TOMTEFOND	XXXX Tekn	42	0	100	142	0	100	242	0	100	342	0	100	442
25699085	NAV INTEGRERINGSTILSKUDD (*)	8188 NAV	2 998	-359	0	2 639	-1 690	0	949	-208	0	741	0	0	741
25699001	DISPOSISJONSFOND 1	9512 Oms		-2 950	0		-2 300	0		0	0				
25699001	DISPOSISJONSFOND 1	1930 Finans		0	401		0	5 271		0	2 984		0	4 776	
25699001	DISPOSISJONSFOND 1	XXX	28 001	-2 950	401	25 452	-2 300	5 271	28 423	0	2 984	31 407	0	4 776	36 183

(*) Inkl avsetning iht.budsjett for 2016 kr 1 600'

OPPSTILLINGEN VISER BUDSJETTERT BRUK AV OG AVSETNING TIL FOND I ØKONOMIPLANPERIODEN 2017-2020

Alle tall hele 1000

BUNDNE DRIFTSFOND				B2017			B2018			B2019			B2020		
FONDNR	FONDNAVN	STED	31.12.2015	BRUK	AVSETNING	31.12	BRUK	AVSETNING	31.12	BRUK	AVSETNING	31.12	BRUK	AVSETNING	31.12
25699981	KONSEJONSAVGIFTSFOND	1840 Skatt	10 271	-10 097	10 097	10 271	-10 097	10 097	10 271	-10 097	10 097	10 271	-10 097	10 097	10 271
25199001	OPPHJELP FISKE/FANGST	6330 Tekn	190	0	23	213	0	23	235	0	23	258	0	23	281
25199040	VILTFOND	6331 Tekn	27	0	37	64	0	37	101	0	37	137	0	37	174
25199991	DRIFTSFOND VANNVERK	6050 Tekn	6 884	-1 981	0	4 903	-1 981	0	2 922	-1 981	0	941	-1 981	0	-1 040
25199915	DRIFTSFOND AVLØPSANLEGG	6060 Tekn	7 873	-1 942	0	5 931	-1 942	0	3 989	-1 942	0	2 047	-1 942	0	105
25199005	LANDRBRUKSFONDETS RENTEM	6380 Tekn	569	-22	0	547	-22	0	525	-22	0	503	-22	0	481
25199060	KOMP.STATKRAFT 2013	6354 Tekn		-405	0		-250	0		0	0		0	0	
25199061	KOMP.STATKRAFT 2014	1212 Utv		-255	0		-255	0		0	0		0	0	
25199062	KOMP.STATKRAFT 2015	XXX	4 983	-660	0	4 323	-505	0	3 818	0	0	3 818	0	0	3 818

Kommunale gebyrer - Budsjett 2017

Hemnes kommune beregner kommunale gebyrer i tråd med Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalings-tjenester (H-3/14, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, februar 2014). Selvkost innebærer at kommunens kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. En annen sentral begrensning i kommunens handlingsrom er at overskudd fra det enkelte år skal tilbakeføres til abonnentene eller brukerne i form av lavere gebyrer innen de neste fem årene. Dette betyr at hvis kommunen har avsatte overskudd som er eldre enn fire år, må overskuddet brukes til å redusere gebyrene i det kommende budsjettåret. Eksempelvis må et overskudd som stammer fra 2012 i sin helhet være disponert innen 2017.

Utfordringer med selvkostbudsjettet

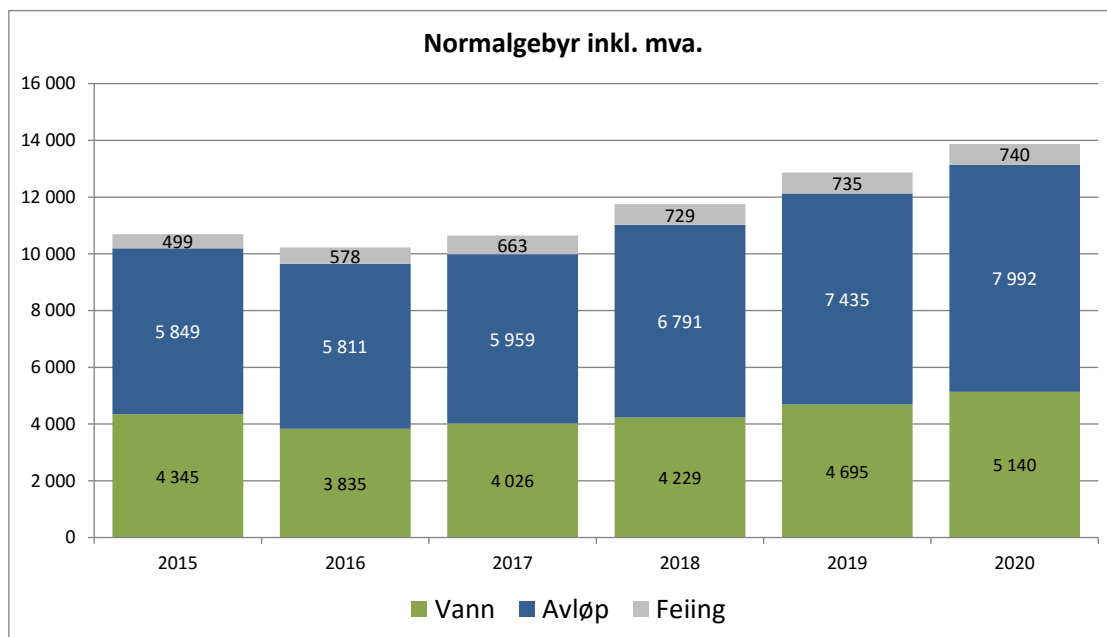
Det er en rekke faktorer som Hemnes kommune ikke rår over i forhold til hva selvkostresultatet for det enkelte år vil bli. De viktigste faktorene er budsjettårets forventede kalkylerente (5-årig SWAP-rente + 1/2 %-poeng), gjennomføringsevne på planlagte prosjekter (kapasitetsbegrensninger internt og eksternt), samt (uventede) inntekter fra nye abonnenter eller brukere. I sum fører dette til at det er utfordrende å treffe med budsjettet.

Generelle forutsetninger

Kalkylerenten er for 2017 anslått å være 1,65 %. Lønnsvekst fra 2016 til 2017 er satt til 3,10 % mens generell prisvekst er satt til 2,50 %. Budsjettet er utarbeidet den 13. september 2016. Tallene for 2015 er etterkalkyle, tallene for 2016 er prognostiserte verdier og ikke tall fra budsjettet. Tallene for 2017 til 2020 er budsjett/økonomiplan. Ved behov for ytterligere grunnlagstall og beregningsmetoder henvises det til kommunens selvkostmodell Momentum Selvkost Kommune.

Gebyrutvikling vann, avløp og feiing.

Fra 2016 til 2017 foreslås en samlet gebyrøkning på rundt 4,1 % for å dekke kommunens kostnader på områdene. Gebyret for vann øker med 5,0 %, mens gebyret for avløp øker med 2,5 %. I perioden 2015 til 2020 øker samlet gebyr med kr 3 180,-, fra kr 10 693,- i 2015 til kr 13 872,- i 2020. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig gebyrøkning på 5,3 %. I stolpediagrammet under er gebyret for vann og avløp basert på et årlig målt forbruk på 130 kubikkmeter vann. Gebyrsatsene er inkl. mva.

Årlig gebyrendring fra året før	2017	2018	2019	2020
Vann	5,0 %	5,0 %	11,0 %	9,5 %
Avløp	2,5 %	14,0 %	9,5 %	7,5 %
Feiing	14,7 %	10,0 %	0,9 %	0,7 %
Total endring	4,1 %	10,3 %	9,5 %	7,8 %

Dette forslaget til gebyrsatser for 2017 er utarbeidet i samarbeid med Momentum Selvkost AS. Hemnes kommune benytter selvkostmodellen Momentum Selvkost Kommune til for- og etterkalkulasjon av kommunale gebyrer. Modellen benyttes for tiden av flere enn 250 norske kommuner. Momentum Selvkost AS har mer enn 10 års erfaring med selvkostproblematikk og bred erfaring rundt alle problemstillinger knyttet til selvkost.

Vann - 2015 til 2020

Vanngebyrsatser

I Hemnes kommune er vanngebyret todelt, bestående av et fast abonnementsgebyr og et variabelt forbruksgebyr. Fastgebyret utgjør 32,1 % av de totale gebyrinntektene. Fra 2016 til 2017 foreslås det at vanngebyret øker med 5,0 % fra kr 3 835,- til kr 4 026,-. I perioden 2015 til 2020 vil årsgebyret totalt øke med kr 795,-, hvorav kr 190,- er endringen fra 2016 til 2017. Budsjettet legger opp til en gjennomsnittlig årlig gebyrøkning på 3,4 % i årene 2015 til 2020. Samlet gebyrøkning i perioden er fra kr 4 345,- i 2015 til kr 5 140,- i 2020. I tabellen under er vanngebyret basert på et årlig målt forbruk på 130 kubikkmeter vann. Gebyrsatsene er inkl. mva.

Vanngebyrsatser	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Abonnementsgebyr (kr/abonent)	kr 2 080	kr 1 803	kr 1 803	kr 1 803	kr 1 803	kr 1 803
Årlig endring		-13,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Forbruksgebyr (kr/m3)	kr 17,43	kr 15,64	kr 17,10	kr 18,66	kr 22,25	kr 25,68
Årlig endring		-10,3 %	9,4 %	9,1 %	19,2 %	15,4 %
Årsgebyr inklusiv mva.	kr 4 345	kr 3 835	kr 4 026	kr 4 229	kr 4 695	kr 5 140
Årlig endring		-11,7 %	5,0 %	5,0 %	11,0 %	9,5 %

Driftsutgifter Vann

Fra 2016 til 2017 forventes driftsutgiftene å øke med rundt 2,8 % fra 5,0 millioner kr til 5,1 millioner kr. I perioden 2015 til 2020 øker driftsutgiftene med 1,8 millioner kr, fra 3,8 millioner kr i 2015 til 5,6 millioner kr i 2020. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig økning på 7,9 %. Lønnsutgiftene utgjør rundt 47,0 % av de totale driftsutgiftene.

Driftsutgifter Vann	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Fordeling 2015 - 2020
10** Lønn	1 775 492	2 338 328	2 410 816	2 485 551	2 562 604	2 642 044	47,0 %
11** Varer og tjenester	902 516	1 056 842	1 083 263	1 110 345	1 138 103	1 166 556	21,3 %
12** Varer og tjenester	1 101 144	1 608 000	1 648 200	1 689 405	1 731 640	1 774 931	31,6 %
13** Tjenester som erstatter kommunal tjeneste	31 982	0	0	0	0	0	0,1 %
Sum driftsutgifter	3 811 134	5 003 170	5 142 279	5 285 301	5 432 347	5 583 531	100,0 %
Årlig endring		31,3 %	2,8 %	2,8 %	2,8 %	2,8 %	

Kapitalkostnader Vann

Fra 2016 til 2017 forventes kapitalkostnadene å øke med rundt 14,8 % fra 2,5 millioner kr til 2,9 millioner kr. I perioden 2015 til 2020 øker kapitalkostnadene med 0,8 millioner kr, fra 2,5 millioner kr i 2015 til 3,3 millioner kr i 2020. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig økning på 5,5 %. Avskrivningskostnadene utgjør ca. 73,3 % av de totale kapitalkostnadene.

Kapitalkostnader Vann	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Fordeling 2015 - 2020
Avskrivningskostnad	1 795 254	1 848 969	1 848 969	1 848 969	1 841 419	1 813 119	62,6 %
Avskrivningskostnad fremtidige investeringer	0	0	270 562	408 062	545 562	660 562	10,7 %
Kalkulatorisk rente	746 316	603 928	591 907	561 399	530 953	500 803	20,1 %
Kalkulatorisk rente fremtidige investeringer	0	67 256	180 947	249 186	301 131	347 281	6,5 %
Sum kapitalkostnader	2 541 570	2 520 153	2 892 385	3 067 616	3 219 065	3 321 765	100,0 %
Årlig endring		-0,8 %	14,8 %	6,1 %	4,9 %	3,2 %	

Indirekte kostnader Vann

Fra 2016 til 2017 forventes de indirekte kostnadene å øke med rundt 3,1 % fra 0,41 millioner kr til 0,43 millioner kr. I perioden 2015 til 2020 øker indirekte kostnader med 0,07 millioner kr, fra 0,40 millioner kr i 2015 til 0,47 millioner kr i 2020. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig økning på 3,1 %. De indirekte driftsutgiftene utgjør ca. 100,0 % av de totale indirekte kostnadene.

Indirekte kostnader Vann	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Fordeling 2015 - 2020
Indirekte driftsutgifter (netto)	401 318	413 759	426 586	439 810	453 444	467 501	100,0 %
Sum indirekte kostnader	401 318	413 759	426 586	439 810	453 444	467 501	100,0 %
Årlig endring		3,1 %	3,1 %	3,1 %	3,1 %	3,1 %	

Gebyrinntekter Vann

Fra 2016 til 2017 forventes gebyrinntektene å øke med rundt 5,9 % fra 6,2 millioner kr til 6,6 millioner kr. I perioden 2015 til 2020 øker gebyrinntektene med 1,9 millioner kr, fra 6,8 millioner kr i 2015 til 8,8 millioner kr i 2020. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig økning på 5,1 %. Konto 1640 KOMMUNALE ÅRSGEBYRER - AVG.PLIKTIG utgjør 100,0 % av de totale gebyrinntektene.

Gebyrinntekter Vann	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Fordeling 2015 - 2020
1640 KOMMUNALE ÅRSGEBYRER - AVG.PLIKTIG	6 836 216	6 217 571	6 582 998	6 978 564	7 883 146	8 749 771	100,0 %
1641 TILKNYTNINGSGEBYRER - AVG.PLIKTIG	0	0	2 669	2 669	2 669	2 669	0,0 %
Sum gebyrinntekter	6 836 216	6 217 571	6 585 667	6 981 233	7 885 815	8 752 440	100,0 %
Årlig endring		-9,0 %	5,9 %	6,0 %	13,0 %	11,0 %	

Øvrige inntekter Vann

Fra 2016 til 2017 forventes øvrige inntekter å reduseres med rundt 100,0 % fra 2,1 tusen kr til 0,0 tusen kr. I perioden 2015 til 2020 reduseres øvrige inntekter med 26,9 tusen kr, fra 26,9 tusen kr i 2015 til 0,0 tusen kr i 2020. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig reduksjon på 100,0 %.

Øvrige inntekter Vann	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Fordeling 2015 - 2020
16** Øvrige salgsinntekter	2 784	0	0	0	0	0	9,6 %
17** Refusjoner	24 090	2 115	0	0	0	0	90,4 %
Sum øvrige inntekter	26 874	2 115	0	0	0	0	100,0 %
Årlig endring		-92,1 %	-100,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	

Selvkostoppstilling Vann

Selvkostregnskap	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Direkte driftsutgifter	3 811 134	5 003 170	5 142 279	5 285 301	5 432 347	5 583 531	5 738 972
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	746 316	671 184	772 854	810 585	832 085	848 084	833 521
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	1 795 254	1 848 969	2 119 531	2 257 031	2 386 981	2 473 681	2 391 581
Indirekte kostnader (drift og kapital)	401 318	413 759	426 586	439 810	453 444	467 501	481 993
- Øvrige inntekter	-26 874	-2 115	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	6 727 148	7 934 967	8 461 250	8 792 727	9 104 856	9 372 797	9 446 066
Gebyrinntekter	6 836 216	6 217 571	6 585 667	6 981 233	7 885 815	8 752 440	9 468 968
Selvkostresultat	109 068	-1 717 396	-1 875 583	-1 811 494	-1 219 041	-620 357	22 901
Selvkost dekningsgrad i %	101,6 %	78,4 %	77,8 %	79,4 %	86,6 %	93,4 %	100,2 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Inngående balanse 01.01	6 741 051	6 981 954	5 362 590	3 560 016	1 792 317	592 791	-22 902
+/- Selvkostresultat	109 068	-1 717 396	-1 875 583	-1 811 494	-1 219 042	-620 356	22 902
+/- Kalkulatorisk rente fond/underskudd	131 834	98 033	73 009	43 795	19 516	4 663	-189
Utgående balanse 31.12	6 981 954	5 362 590	3 560 016	1 792 317	592 791	-22 902	-189
Selvkostgrad i %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Avløp - 2015 til 2020

Avløpgebyrsatser

I Hemnes kommune er avløpgebyret todelt, bestående av et fast abonnementsgebyr og et variabelt forbruksgebyr. Fastgebyret utgjør 33,2 % av de totale gebyrinntektene. Fra 2016 til 2017 foreslås det at avløpgebyret øker med 2,5 % fra kr 5 811,- til kr 5 959,-. I perioden 2015 til 2020 vil årsgebyret totalt øke med kr 2 143,-, hvorav kr 148,- er endringen fra 2016 til 2017. Budsjettet legger opp til en gjennomsnittlig årlig gebyrøkning på 6,4 % i årene 2015 til 2020. Samlet gebyrøkning i perioden er fra kr 5 849,- i 2015 til kr 7 992,- i 2020. I tabellen under er avløpgebyret basert på et årlig målt forbruk på 130 kubikkmeter vann. Gebyrsatsene er inkl. mva.

Avløpgebyrsatser	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Abonnementsgebyr (kr/abonent)	kr 3 005	kr 2 984	kr 2 984	kr 2 984	kr 2 984	kr 2 984
Årlig endring		-0,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Forbruksgebyr (kr/m3)	kr 21,88	kr 21,75	kr 22,89	kr 29,29	kr 34,24	kr 38,53
Årlig endring		-0,6 %	5,2 %	28,0 %	16,9 %	12,5 %
Årsgebyr inklusiv mva.	kr 5 849	kr 5 811	kr 5 959	kr 6 791	kr 7 435	kr 7 992
Årlig endring		-0,6 %	2,5 %	14,0 %	9,5 %	7,5 %

Driftsutgifter Avløp

Fra 2016 til 2017 forventes driftsutgiftene å øke med rundt 2,8 % fra 4,8 millioner kr til 4,9 millioner kr. I perioden 2015 til 2020 øker driftsutgiftene med 1,3 millioner kr, fra 4,0 millioner kr i 2015 til 5,3 millioner kr i 2020. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig økning på 5,7 %. Lønnsutgiftene utgjør rundt 45,7 % av de totale driftsutgiftene.

Driftsutgifter Avløp	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Fordeling 2015 - 2020
10** Lønn	1 786 954	2 178 840	2 246 384	2 316 022	2 387 819	2 461 841	45,7 %
11** Varer og tjenester	1 090 009	1 260 900	1 292 423	1 324 733	1 357 851	1 391 798	26,4 %
12** Varer og tjenester	1 165 177	1 335 000	1 368 375	1 402 584	1 437 649	1 473 590	27,9 %
Sum driftsutgifter	4 042 140	4 774 740	4 907 182	5 043 339	5 183 319	5 327 229	100,0 %
Årlig endring		18,1 %	2,8 %	2,8 %	2,8 %	2,8 %	

Kapitalkostnader Avløp

Fra 2016 til 2017 forventes kapitalkostnadene å øke med rundt 20,3 % fra 4,2 millioner kr til 5,1 millioner kr. I perioden 2015 til 2020 øker kapitalkostnadene med 2,7 millioner kr, fra 3,6 millioner kr i 2015 til 6,4 millioner kr i 2020. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig økning på 11,9 %. Avskrivningskostnadene utgjør ca. 73,0 % av de totale kapitalkostnadene.

Kapitalkostnader Avløp	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Fordeling 2015 - 2020
Avskrivningskostnad	2 428 555	3 054 525	3 054 525	3 054 525	3 054 525	3 054 525	55,3 %
Avskrivningskostnad fremtidige investeringer	0	0	566 846	1 600 596	1 714 346	1 765 596	17,7 %
Kalkulatorisk rente	1 213 745	1 064 894	1 047 091	996 692	946 292	895 892	19,3 %
Kalkulatorisk rente fremtidige investeringer	0	112 618	421 122	631 147	654 949	662 539	7,8 %
Sum kapitalkostnader	3 642 300	4 232 036	5 089 584	6 282 960	6 370 112	6 378 552	100,0 %
Årlig endring		16,2 %	20,3 %	23,4 %	1,4 %	0,1 %	

Indirekte kostnader Avløp

Fra 2016 til 2017 forventes de indirekte kostnadene å øke med rundt 3,1 % fra 0,43 millioner kr til 0,44 millioner kr. I perioden 2015 til 2020 øker indirekte kostnader med 0,07 millioner kr, fra 0,41 millioner kr i 2015 til 0,48 millioner kr i 2020. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig økning på 3,1 %. De indirekte driftsutgiftene utgjør ca. 100,0 % av de totale indirekte kostnadene.

Indirekte kostnader Avløp	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Fordeling 2015 - 2020
Indirekte driftsutgifter (netto)	413 807	426 635	439 861	453 496	467 555	482 049	100,0 %
Sum indirekte kostnader	413 807	426 635	439 861	453 496	467 555	482 049	100,0 %
Årlig endring		3,1 %	3,1 %	3,1 %	3,1 %	3,1 %	

Gebyrinntekter Avløp

Fra 2016 til 2017 forventes gebyrinntektene å øke med rundt 5,7 % fra 7,7 millioner kr til 8,2 millioner kr. I perioden 2015 til 2020 øker gebyrinntektene med 3,7 millioner kr, fra 7,9 millioner kr i 2015 til 11,6 millioner kr i 2020. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig økning på 8,0 %. Konto 1640 KOMMUNALE ÅRSGEBYRER - AVG.PLIKTIG utgjør 100,0 % av de totale gebyrinntektene.

Gebyrinntekter Avløp	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Fordeling 2015 - 2020
1640 KOMMUNALE ÅRSGEBYRER - AVG.PLIKTIG	7 885 110	7 719 350	8 155 253	9 550 580	10 630 022	11 563 809	100,0 %
1624 TILKNYTNINGSGEBYR - AVGIFTSFRI	0	0	2 669	2 669	2 669	2 669	0,0 %
Sum gebyrinntekter	7 885 110	7 719 350	8 157 922	9 553 249	10 632 691	11 566 478	100,0 %
Årlig endring		-2,1 %	5,7 %	17,1 %	11,3 %	8,8 %	

Øvrige inntekter Avløp

Fra 2016 til 2017 forventes øvrige inntekter å reduseres med rundt 100,0 % fra 0,6 tusen kr til 0,0 tusen kr. I perioden 2015 til 2020 reduseres øvrige inntekter med 32,6 tusen kr, fra 32,6 tusen kr i 2015 til 0,0 tusen kr i 2020. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig reduksjon på 100,0 %.

Øvrige inntekter Avløp	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Fordeling 2015 - 2020
16** Øvrige salgsinntekter	-467	0	0	0	0	0	-1,4 %
17** Refusjoner	33 041	556	0	0	0	0	101,4 %
Sum øvrige inntekter	32 574	556	0	0	0	0	100,0 %
Årlig endring		-98,3 %	-100,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	

Selvkostoppstilling Avløp

Selvkostregnskap	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Direkte driftsutgifter	4 042 140	4 774 740	4 907 182	5 043 339	5 183 319	5 327 229	5 475 181
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	1 213 745	1 177 511	1 468 213	1 627 839	1 601 241	1 558 432	1 498 026
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	2 428 555	3 054 525	3 621 371	4 655 121	4 768 871	4 820 121	4 851 821
Indirekte kostnader (drift og kapital)	413 807	426 635	439 861	453 496	467 555	482 049	496 993
- Øvrige inntekter	-32 574	-556	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	8 065 673	9 432 856	10 436 627	11 779 795	12 020 986	12 187 830	12 322 020
Gebyrinntekter	7 885 110	7 719 350	8 157 922	9 553 249	10 632 691	11 566 478	12 316 894
Selvkostresultat	-180 563	-1 713 505	-2 278 705	-2 226 547	-1 388 295	-621 353	-5 126
Selvkost dekningsgrad i %	97,8 %	81,8 %	78,2 %	81,1 %	88,5 %	94,9 %	100,0 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Inngående balanse 01.01	7 984 358	7 956 940	6 357 109	4 164 497	1 988 295	621 353	5 126
+/- Selvkostresultat	-180 563	-1 713 505	-2 278 705	-2 226 547	-1 388 295	-621 353	-5 126
+/- Kalkulatorisk rente fond/underskudd	153 145	113 673	86 093	50 345	21 353	5 126	42
Utgående balanse 31.12	7 956 940	6 357 109	4 164 497	1 988 295	621 353	5 126	42
Selvkostgrad i %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Feiing - 2015 til 2020

Feiing - gebyrsatser

Fra 2016 til 2017 foreslås det at gebyret for feiing øker med 14,7 % fra kr 578,- til kr 663,-. I perioden 2015 til 2020 vil årsgebyret totalt øke med kr 241,-, hvorav kr 85,- er endringen fra 2016 til 2017. Budsjettet legger opp til en gjennomsnittlig årlig gebyrøkning på 8,2 % i årene 2015 til 2020. Samlet gebyrøkning i perioden er fra kr 499,- i 2015 til kr 740,- i 2020. Gebyrsatsene er inkl. mva.

Feiing - gebyrsatser	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Normalgebyr	kr 499	kr 578	kr 663	kr 729	kr 735	kr 740
Årlig endring		15,8 %	14,7 %	10,0 %	0,9 %	0,7 %

Driftsutgifter Feiing

Fra 2016 til 2017 forventes driftsutgiftene å øke med rundt 2,9 % fra 0,81 millioner kr til 0,83 millioner kr. I perioden 2015 til 2020 øker driftsutgiftene med 0,16 millioner kr, fra 0,75 millioner kr i 2015 til 0,91 millioner kr i 2020. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig økning på 3,9 %. Lønnsutgiftene utgjør rundt 70,3 % av de totale driftsutgiftene.

Driftsutgifter Feiing	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Fordeling 2015 - 2020
10** Lønn	507 133	568 468	586 091	604 259	622 991	642 304	70,3 %
11** Varer og tjenester	116 531	153 300	157 133	161 061	165 087	169 215	18,4 %
12** Varer og tjenester	123 188	85 000	87 125	89 303	91 536	93 824	11,3 %
Sum driftsutgifter	746 852	806 768	830 348	854 623	879 614	905 343	100,0 %
Årlig endring		8,0 %	2,9 %	2,9 %	2,9 %	2,9 %	

Indirekte kostnader Feiing

Fra 2016 til 2017 forventes de indirekte kostnadene å øke med rundt 3,1 % fra 0,11 millioner kr til 0,11 millioner kr. I perioden 2015 til 2020 øker indirekte kostnader med 0,02 millioner kr, fra 0,10 millioner kr i 2015 til 0,12 millioner kr i 2020. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig økning på 3,1 %. De indirekte driftsutgiftene utgjør ca. 100 % av de totale indirekte kostnadene.

Indirekte kostnader Feiing	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Fordeling 2015 - 2020
Indirekte driftsutgifter (netto)	102 783	105 970	109 255	112 642	116 134	119 734	100,0 %
Sum indirekte kostnader	102 783	105 970	109 255	112 642	116 134	119 734	100,0 %
Årlig endring		3,1 %	3,1 %	3,1 %	3,1 %	3,1 %	

Gebyrinntekter Feiing

Fra 2016 til 2017 forventes gebyrinntektene å øke med rundt 14,3 % fra 0,9 millioner kr til 1,0 millioner kr. I perioden 2015 til 2020 øker gebyrinntektene med 0,4 millioner kr, fra 0,8 millioner kr i 2015 til 1,1 millioner kr i 2020. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig økning på 8,3 %. Konto 1640 KOMMUNALE ÅRSGEBYRER - AVG.PLIKTIG utgjør 100,0 % av de totale gebyrinntektene.

Gebyrinntekter Feiing	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Fordeling 2015 - 2020
1640 KOMMUNALE ÅRSGEBYRER - AVG.PLIKTIG	768 500	888 919	1 015 816	1 066 148	1 107 329	1 144 792	100,0 %
Sum gebyrinntekter	768 500	888 919	1 015 816	1 066 148	1 107 329	1 144 792	100,0 %
Årlig endring		15,7 %	14,3 %	5,0 %	3,9 %	3,4 %	

Øvrige inntekter Feiing

Fra 2016 til 2017 forventes øvrige inntekter å reduseres med rundt 0,0 % fra 0,0 tusen kr til 0,0 tusen kr. I perioden 2015 til 2020 reduseres øvrige inntekter med 4,6 tusen kr, fra 4,6 tusen kr i 2015 til 0,0 tusen kr i 2020. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig reduksjon på 100,0 %.

Øvrige inntekter Feiing	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Fordeling 2015 - 2020
17** Refusjoner	4 640	0	0	0	0	0	100,0 %
Sum øvrige inntekter	4 640	0	0	0	0	0	100,0 %
Årlig endring		-100,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	

Selvkostoppstilling Feiing

Selvkostregnskap	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Direkte driftsutgifter	746 852	806 768	830 348	854 623	879 614	905 343	931 830
Indirekte kostnader (drift og kapital)	102 783	105 970	109 255	112 642	116 134	119 734	123 445
- Øvrige inntekter	-4 640	0	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	844 995	912 738	939 603	967 265	995 748	1 025 076	1 055 276
Gebyrinntekter	768 500	888 919	1 015 816	1 066 148	1 107 329	1 144 792	1 062 704
Selvkostresultat	-76 495	-23 818	76 213	98 883	111 581	119 716	7 428
Selvkost dekningsgrad i %	90,9 %	97,4 %	108,1 %	110,2 %	111,2 %	111,7 %	100,7 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Inngående balanse 01.01	-286 492	-369 287	-399 208	-328 953	-234 682	-126 053	-7 429
+/- Selvkostresultat	-76 495	-23 818	76 213	98 883	111 581	119 716	7 429
+/- Kalkulatorisk rente fond/underskudd	-6 300	-6 103	-5 958	-4 612	-2 952	-1 092	-61
Utgående balanse 31.12	-369 287	-399 208	-328 953	-234 682	-126 053	-7 429	-61
Selvkostgrad i %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Plansaksbehandling - 2015 til 2020

Driftsutgifter Plansaksbehandling

Fra 2016 til 2017 forventes driftsutgiftene å øke med rundt 3,1 % fra 1,0 millioner kr til 1,1 millioner kr. I perioden 2015 til 2020 øker driftsutgiftene med 0,6 millioner kr, fra 0,6 millioner kr i 2015 til 1,2 millioner kr i 2020. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig økning på 16,2 %. Lønnsutgiftene utgjør rundt 96,5 % av de totale driftsutgiftene.

Driftsutgifter Plansaksbehandling	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Fordeling 2015 - 2020
10** Lønn	537 103	1 004 998	1 036 153	1 068 274	1 101 390	1 135 534	96,5 %
11** Varer og tjenester	14 450	37 100	38 028	38 978	39 953	40 951	3,4 %
12** Varer og tjenester	3 265	0	0	0	0	0	0,1 %
Sum driftsutgifter	554 818	1 042 098	1 074 181	1 107 252	1 141 343	1 176 485	100,0 %
Årlig endring		87,8 %	3,1 %	3,1 %	3,1 %	3,1 %	

Indirekte kostnader Plansaksbehandling

Fra 2016 til 2017 forventes de indirekte kostnadene å øke med rundt 3,1 % fra 61,2 tusen kr til 63,1 tusen kr. I perioden 2015 til 2020 øker indirekte kostnader med 9,8 tusen kr, fra 59,3 tusen kr i 2015 til 69,1 tusen kr i 2020. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig økning på 3,1 %. De indirekte driftsutgiftene utgjør ca. 100,0 % av de totale indirekte kostnadene.

Indirekte kostnader Plansaksbehandling	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Fordeling 2015 - 2020
Indirekte driftsutgifter (netto)	59 334	61 173	63 070	65 025	67 041	69 119	100,0 %
Sum indirekte kostnader	59 334	61 173	63 070	65 025	67 041	69 119	100,0 %
Årlig endring		3,1 %	3,1 %	3,1 %	3,1 %	3,1 %	

Gebyrinntekter Plansaksbehandling

Fra 2016 til 2017 forventes gebyrinntektene å øke med rundt 76,4 % fra 0,45 millioner kr til 0,80 millioner kr. I perioden 2015 til 2020 øker gebyrinntektene med 0,70 millioner kr, fra 0,18 millioner kr i 2015 til 0,88 millioner kr i 2020. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig økning på 37,9 %. Konto 1622 GEBYRINTEKTER AVGIFTSFRI utgjør de totale gebyrinntektene.

Gebyrinntekter Plansaksbehandling	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Fordeling 2015 - 2020
1622 GEBYRINTEKTER AVGIFTSFRI	176 594	453 000	798 906	825 474	852 911	881 244	100,0 %
Sum gebyrinntekter	176 594	453 000	798 906	825 474	852 911	881 244	100,0 %
Årlig endring		156,5 %	76,4 %	3,3 %	3,3 %	3,3 %	

Øvrige inntekter Plansaksbehandling

Fra 2016 til 2017 forventes øvrige inntekter å øke med rundt 2,5 % fra 0,33 millioner kr til 0,34 millioner kr. I perioden 2015 til 2020 reduseres øvrige inntekter med 0,37 millioner kr, fra 0,00 millioner kr i 2015 til 0,36 millioner kr i 2020. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig reduksjon på 338,3 %.

Øvrige inntekter Plansaksbehandling	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Fordeling 2015 - 2020
17** Refusjoner	-4 738	330 092	338 344	346 803	355 473	364 360	100,0 %
Sum øvrige inntekter	-4 738	330 092	338 344	346 803	355 473	364 360	100,0 %
Årlig endring		-7066,9 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	

Selvkostoppstilling Plansaksbehandling

Selvkostregnskap	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Direkte driftsutgifter	554 818	1 042 098	1 074 181	1 107 252	1 141 343	1 176 485	1 212 710
Indirekte kostnader (drift og kapital)	59 334	61 173	63 070	65 025	67 041	69 119	71 262
- Øvrige inntekter	4 738	-330 092	-338 344	-346 803	-355 473	-364 360	-373 469
Gebyrgrunnlag	618 890	773 180	798 906	825 474	852 911	881 244	910 503
Gebyrinntekter	176 594	453 000	798 906	825 474	852 911	881 244	910 503
Subsidiering	442 296	320 180	0	0	0	0	0
Selvkostresultat	-442 296	-320 180	-0	-0	0	-0	-0
Selvkost dekningsgrad i %	28,5 %	58,6 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Inngående balanse 01.01	-0	-0	0	0	0	0	0
+/- Kalkulatorisk rente fond/underskudd	-0	-0	0	0	0	0	0
Utgående balanse 31.12	-0	0	0	0	0	0	0
Selvkostgrad i %	28,5 %	58,6 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Byggesaksbehandling og eier seksjonering - 2015 til 2020

Driftsutgifter Byggesaksbehandling og eier seksjonering

Fra 2016 til 2017 forventes driftsutgiftene å øke med rundt 3,0 % fra 0,76 millioner kr til 0,78 millioner kr. I perioden 2015 til 2020 øker driftsutgiftene med 0,19 millioner kr, fra 0,67 millioner kr i 2015 til 0,86 millioner kr i 2020. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig økning på 5,2 %. Lønnsutgiftene utgjør rundt 91,4 % av de totale driftsutgiftene.

Driftsutgifter Byggesaksbehandling og eier seksjonering	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Fordeling 2015 - 2020
10** Lønn	628 011	691 079	712 502	734 590	757 362	780 841	91,4 %
11** Varer og tjenester	34 718	53 800	55 145	56 524	57 937	59 385	6,7 %
12** Varer og tjenester	4 160	16 037	16 438	16 849	17 270	17 702	1,9 %
Sum driftsutgifter	666 889	760 916	784 085	807 963	832 569	857 928	100,0 %
Årlig endring		14,1 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	

Indirekte kostnader Byggesaksbehandling og eier seksjonering

Fra 2016 til 2017 forventes de indirekte kostnadene å øke med rundt 3,1 % fra 70,3 tusen kr til 72,5 tusen kr. I perioden 2015 til 2020 øker indirekte kostnader med 11,2 tusen kr, fra 68,2 tusen kr i 2015 til 79,4 tusen kr i 2020. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig økning på 3,1 %. De indirekte driftsutgiftene utgjør ca. 100,0 % av de totale indirekte kostnadene.

Indirekte kostnader Byggesaksbehandling og eier seksjonering	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Fordeling 2015 - 2020
Indirekte driftsutgifter (netto)	68 202	70 316	72 496	74 743	77 060	79 449	100,0 %
Sum indirekte kostnader	68 202	70 316	72 496	74 743	77 060	79 449	100,0 %
Årlig endring		3,1 %	3,1 %	3,1 %	3,1 %	3,1 %	

Gebyrinntekter Byggesaksbehandling og eier seksjonering

Fra 2016 til 2017 forventes gebyrinntektene å øke med rundt 68,4 % fra 0,51 millioner kr til 0,86 millioner kr. I perioden 2015 til 2020 øker gebyrinntektene med 0,52 millioner kr, fra 0,42 millioner kr i 2015 til 0,94 millioner kr i 2020. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig økning på 17,5 %. Konto 1622 GEBYRINNTEKTER AVGIFTSFRI utgjør de totale gebyrinntektene.

Gebyrinntekter Byggesaksbehandling og eier seksjonering	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Fordeling 2015 - 2020
1622 GEBYRINNTEKTER AVGIFTSFRI	418 964	508 700	856 581	882 706	909 630	937 377	100,0 %
Sum gebyrinntekter	418 964	508 700	856 581	882 706	909 630	937 377	100,0 %
Årlig endring		21,4 %	68,4 %	3,0 %	3,1 %	3,1 %	

Øvrige inntekter Byggesaksbehandling og eier seksjonering

Fra 2016 til 2017 forventes øvrige inntekter å reduseres med rundt 0,0 % fra 0,0 tusen kr til 0,0 tusen kr. I perioden 2015 til 2020 reduseres øvrige inntekter med 13,7 tusen kr, fra 13,7 tusen kr i 2015 til 0,0 tusen kr i 2020. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig reduksjon på 100,0 %.

Øvrige inntekter Byggesaksbehandling og eier seksjonering	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Fordeling 2015 - 2020
17** Refusjoner	13 740	0	0	0	0	0	100,0 %
Sum øvrige inntekter	13 740	0	0	0	0	0	100,0 %
Årlig endring		-100,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	

Selvkostoppstilling Byggesaksbehandling og eier seksjonering

Selvkostregnskap	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Direkte driftsutgifter	666 889	760 916	784 085	807 963	832 569	857 928	884 061
Indirekte kostnader (drift og kapital)	68 202	70 316	72 496	74 743	77 060	79 449	81 912
- Øvrige inntekter	-13 740	0	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	721 351	831 232	856 581	882 706	909 630	937 377	965 973
Gebyrinntekter	418 964	508 700	856 581	882 706	909 630	937 377	965 973
Subsidiering	302 387	322 532	0	0	0	0	0
Selvkostresultat	-302 387	-322 532	-0	0	0	0	-0
Selvkost dekningsgrad i %	58,1 %	61,2 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Inngående balanse 01.01	-0	-1	-1	-1	-1	-1	-1
+/- Kalkulatorisk rente fond/underskudd	-0	-0	0	0	0	0	0
Utgående balanse 31.12	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1
Selvkostgrad i %	58,1 %	61,2 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Kart og oppmåling - 2015 til 2020

Kart og oppmåling - gebyrsatser

Fra 2016 til 2017 foreslås det at gebyret for kart og oppmåling øker med 7,5 % fra kr 9 075,- til kr 9 760,-. I perioden 2015 til 2020 vil årsgebyret totalt øke med kr 2 671,-, hvorav kr 685,- er endringen fra 2016 til 2017. Budsjettet legger opp til en gjennomsnittlig årlig gebyrøkning på 5,9 % i årene 2015 til 2020. Samlet gebyrøkning i perioden er fra kr 7 993,- i 2015 til kr 10 664,- i 2020. Gebyrsatsene er ekskl. mva.

Kart og oppmåling - gebyrsatser	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Normalgebyr	kr 7 993	kr 9 075	kr 9 760	kr 10 056	kr 10 355	kr 10 664
Årlig endring		13,5 %	7,5 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %

Driftsutgifter Kart og oppmåling

Fra 2016 til 2017 forventes driftsutgiftene å øke med rundt 3,0 % fra 0,63 millioner kr til 0,65 millioner kr. I perioden 2015 til 2020 øker driftsutgiftene med 0,14 millioner kr, fra 0,57 millioner kr i 2015 til 0,71 millioner kr i 2020. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig økning på 4,5 %. Lønnsutgiftene utgjør rundt 76,6 % av de totale driftsutgiftene.

Driftsutgifter Kart og oppmåling	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Fordeling 2015 - 2020
10** Lønn	436 172	483 755	498 751	514 213	530 153	546 588	76,6 %
11** Varer og tjenester	65 926	88 835	91 055	93 332	95 665	98 057	13,6 %
12** Varer og tjenester	8 965	32 790	33 610	34 450	35 311	36 194	4,6 %
14** Overføringsutgifter	59 583	27 803	28 498	29 211	29 941	30 689	5,2 %
Sum driftsutgifter	570 646	633 183	651 915	671 205	691 070	711 528	100,0 %
Årlig endring		11,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	

Indirekte kostnader Kart og oppmåling

Fra 2016 til 2017 forventes de indirekte kostnadene å øke med rundt 3,1 % fra 0,12 millioner kr til 0,13 millioner kr. I perioden 2015 til 2020 øker indirekte kostnader med 0,08 millioner kr, fra 0,05 millioner kr i 2015 til 0,14 millioner kr i 2020. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig økning på 20,4 %. De indirekte driftsutgiftene utgjør ca. 100,0 % av de totale indirekte kostnadene.

Indirekte kostnader Kart og oppmåling	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Fordeling 2015 - 2020
Indirekte driftsutgifter (netto)	54 732	122 527	126 326	130 242	134 279	138 442	100,0 %
Sum indirekte kostnader	54 732	122 527	126 326	130 242	134 279	138 442	100,0 %
Årlig endring		123,9 %	3,1 %	3,1 %	3,1 %	3,1 %	

Gebyrinntekter Kart og oppmåling

Fra 2016 til 2017 forventes gebyrinntektene å øke med rundt 26,3 % fra 0,62 millioner kr til 0,78 millioner kr. I perioden 2015 til 2020 øker gebyrinntektene med 0,23 millioner kr, fra 0,63 millioner kr i 2015 til 0,85 millioner kr i 2020. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig økning på 6,4 %. Konto 1622 GEBYRINNTEKTER AVGIFTSFRI utgjør 100,0 % av de totale gebyrinntektene.

Gebyrinntekter Kart og oppmåling	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Fordeling 2015 - 2020
1622 GEBYRINNTEKTER AVGIFTSFRI	626 758	618 396	780 835	804 476	828 417	853 074	100,0 %
Sum gebyrinntekter	626 758	618 396	780 835	804 476	828 417	853 074	100,0 %
Årlig endring		-1,3 %	26,3 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	

Øvrige inntekter Kart og oppmåling

Fra 2016 til 2017 forventes øvrige inntekter å reduseres med rundt 100,0 % fra 27,8 tusen kr til 0,0 tusen kr. I perioden 2015 til 2020 reduseres øvrige inntekter med 31,3 tusen kr, fra 31,3 tusen kr i 2015 til 0,0 tusen kr i 2020. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig reduksjon på 100,0 %.

Øvrige inntekter Kart og oppmåling	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Fordeling 2015 - 2020
17** Refusjoner	31 264	27 803	0	0	0	0	100,0 %
Sum øvrige inntekter	31 264	27 803	0	0	0	0	100,0 %
Årlig endring		-11,1 %	-100,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	

Selvkostoppstilling Kart og oppmåling

Selvkostregnskap	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Direkte driftsutgifter	570 646	633 183	651 915	671 205	691 070	711 528	732 596
Indirekte kostnader (drift og kapital)	54 732	122 527	126 326	130 242	134 279	138 442	142 734
- Øvrige inntekter	-31 264	-27 803	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	594 114	727 907	778 240	801 447	825 350	849 970	875 330
Gebyrinntekter	626 758	618 396	780 835	804 476	828 417	853 074	887 607
Selvkostresultat	32 644	-109 511	2 595	3 029	3 067	3 104	12 277
Selvkost dekningsgrad i %	105,5 %	85,0 %	100,3 %	100,4 %	100,4 %	100,4 %	101,4 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Inngående balanse 01.01	52 133	86 105	-22 904	-20 667	-17 954	-15 158	-12 278
+/- Selvkostresultat	32 644	-109 511	2 594	3 029	3 067	3 104	12 278
+/- Kalkulatorisk rente fond/underskudd	1 328	502	-357	-316	-271	-224	-101
Utgående balanse 31.12	86 105	-22 904	-20 667	-17 954	-15 158	-12 278	-101
Selvkostgrad i %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %